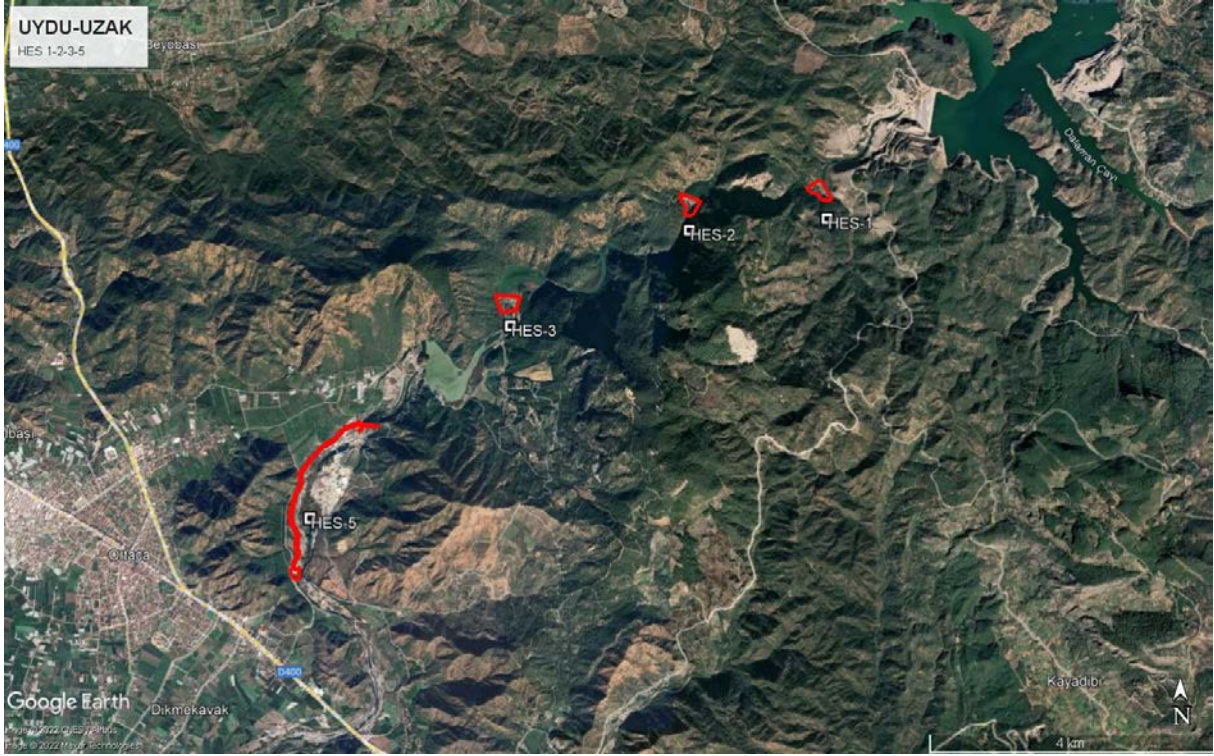

**MUĞLA İLİ, KÖYCEĞİZ, DALAMAN VE ORTACA
İLÇE SINIRLARI İÇERİSİNDE DALAMAN ÇAYI ÜZERİNDE
ORMAN TAHSİSLİ ALANLARDA KURULU
4 ADET YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARINA DAYALI ÜRETİM
TESİSİ ALANI (HİDROELEKTRİK SANTRALİ-HES-1-2-3-5), REGÜLATÖR
ALANI VE SERVİS YOLU AMAÇLI
1/1000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANI
PLAN AÇIKLAMA RAPORU**

2022

**Tel: 0252 212 53 13 (2 Hat) Gsm:0532 296 29 69 Emirbeyazıt Mah. Zübeyde Hanım Cad.
ÜntaşResidence D Blok No:16/6 Menteşe/Muğla
noktaimarplanlama@hotmail.com**

İÇİNDEKİLER

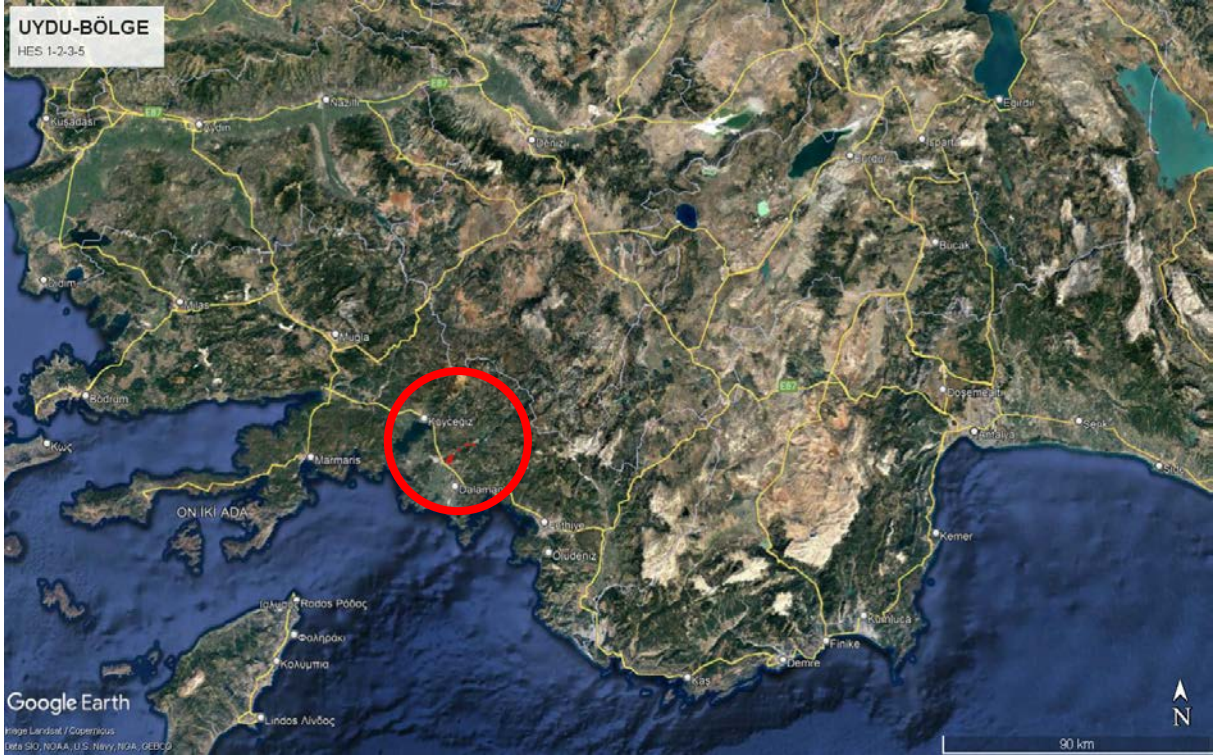
1. PLANLAMA ALANININ ÜLKE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ	4
Görsel 1: Planlama Alanı (HES 1-2-3-5) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Bölge)	4
Görsel 2: Planlama Alanı (HES 1-2-3-5) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Uzak)	5
Görsel 3: Planlama Alanı (HES 1) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın)	5
Görsel 4: Planlama Alanı (HES 2) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın)	6
Görsel 5: Planlama Alanı (HES 3) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın)	6
Görsel 6: Planlama Alanı (HES 5) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın-Santral)	7
Görsel 7: Planlama Alanı (HES 5) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın-Regülatör)	7
2. PLANLAMA ALANININ COĞRAFİ YAPISI	8
Görsel 8: Planlama Alanı ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Arazi)	9
3. PLANLAMA ALANININ YER ALDIĞI BÖLGENİN SOSYAL-EKONOMİK YAPISI	9
Görsel 9: Dalaman İlçesi Nüfus Yoğunluğu	10
Görsel 10: Ortaca İlçesi Nüfus Yoğunluğu	11
Görsel 11: Köyceğiz İlçesi Nüfus Yoğunluğu	12
4. PLANLAMA ALANININ ULAŞIM AĞINDAKİ YERİ	12
Görsel 12: Planlama Alanına (HES 1-2-3-5) Hizmet Eden En Yakın Karayoluna Ait Trafik Hacim Haritası	13
5. İDARİ YAPI VE SINIRLAR	13
Harita 1: Belediye ve Mücavir Alan Sınırları	14
Analiz 1: Dalaman Çayı Üzerinde Kurulu Hidroelektrik Santralleri Mülki İdare Sınırları Krokisi	15
Harita 2: Planlama Alanının 1/25.000 Ölçekli Fiziki Harita Üzerindeki Yeri	16
6. PLANLAMA ALANI VE YAKIN ÇEVRESİNDEKİ ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR	17
7. ÜST ÖLÇEKLİ PLAN KARARLARI	17
Görsel 13: Onaylı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı	18
Görsel 14: Onaylı Muğla İli 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonu	19
8. PLANLAMA ALANI YAKIN ÇEVRESİ MER'İ İMAR PLANLARI	20
9. HÂLİHAZIR HARİTA BİLGİSİ	20
10. MÜLKİYET BİLGİSİ	20
Görsel 15: Orman Ön İzin Belgeleri	21
Görsel 16: Orman Ön İzin Belgeleri	22
Görsel 17: Orman Ön İzin Belgeleri	23
Görsel 18: Orman Ön İzin Belgeleri	24
Görsel 19: Orman Ön İzin Belgeleri	25
Görsel 20: Orman Ön İzin Belgeleri	26
Görsel 21: Orman Ön İzin Belgeleri	27
Görsel 22: Orman Ön İzin Belgeleri	28
Görsel 23: Orman Ön İzin Belgeleri	29
Görsel 24: Tapu	30
Görsel 25: Tapu	31
Görsel 26: Tapu	32
Görsel 27: Tapu	32
Tablo 1: Orman Ön İzin Alanları Dönüşüm Farklılıkları	33
11. JEOLJİK-JEOTEKNİK ETÜT	33
Görsel 28: Jeolojik Etüt Raporu Onay Sayfası	34
Görsel 29: Yerleşime Uygunluk Haritası (HES-1)	36
Görsel 30: Yerleşime Uygunluk Haritası (HES-2)	36
Görsel 31: Yerleşime Uygunluk Haritası (HES-3)	37

Görsel 32: Yerleşime Uygunluk Haritası (HES-5)	37
12. RESMİ KURUM VE KURULUŞ GÖRÜŞLERİ	38
13. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ (ÇED)	38
Görsel 32: ÇED Görüşü	39
14. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (EPDK) LİSANS	40
Görsel 33: EPDK Üretim Lisansı	40
Görsel 34: EPDK Üretim Lisansı	41
Görsel 35: EPDK Üretim Lisansı	42
Görsel 36: EPDK Üretim Lisansı	43
15. ULAŞIM VE TRAFİK ETÜT RAPORU	43
16. PLAN KARARLARI/GEREKÇELERİ	44
Hava Fotoğrafi 1: HES-1	47
Hava Fotoğrafi 2: HES-2	47
Hava Fotoğrafi 3: HES-3	48
Hava Fotoğrafi 4: HES-5	48
Tablo 2: Alan Kullanım Dağılımı	51
Görsel 37: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-1)	52
Görsel 38: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-2)	53
Görsel 39: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-3)	54
Görsel 40: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-5-Santral)	55
Görsel 41: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-5-Regülatör)	56
17. SONUÇ	56

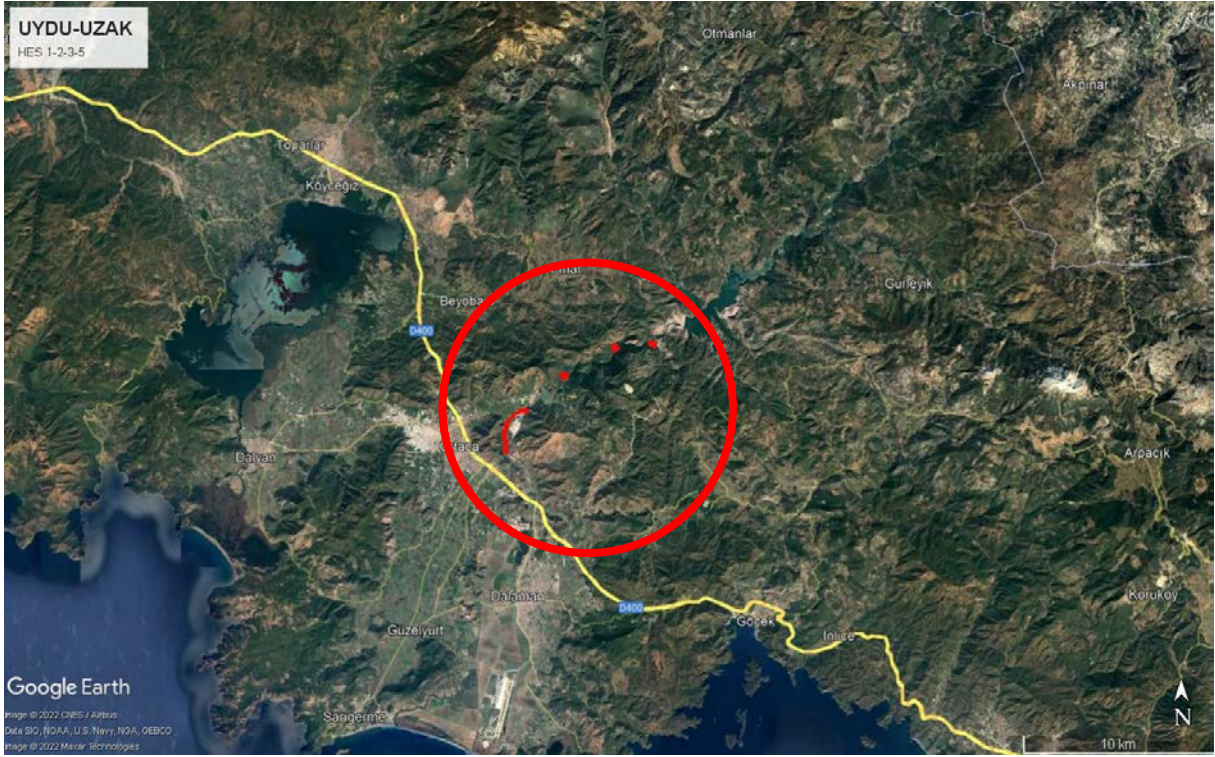
1. PLANLAMA ALANININ ÜLKE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ

Planlamaya konu olan Hidroelektrik Santralleri (HES-1, HES-2, HES-3 ve HES-5); Ege Bölgesinde, Muğla İli, Köyceğiz, Ortaca ve Dalaman İlçe sınırları içerisinde yer almakta olup, D400 Muğla-Fethiye Bölünmüş Devlet Karayolu'nun kuzeydoğusunda, Dalaman Çayı üzerinde yer almaktadır.

Bahse konu tesislerden; **HES-1**, Köyceğiz İlçe Merkezine yaklaşık **30 km**, Dalaman şehir merkezine yaklaşık **22 km** uzaklıkta, **HES-2**, Köyceğiz İlçe Merkezine yaklaşık **25 km**, Dalaman şehir merkezine yaklaşık **32 km** uzaklıkta, **HES-3**, Köyceğiz İlçe Merkezine yaklaşık **34 km**, Dalaman şehir merkezine yaklaşık **14 km** uzaklıkta, **HES-5**, Ortaca İlçe Merkezine yaklaşık **5 km**, Dalaman şehir merkezine yaklaşık **10 km** uzaklıkta yer almaktadır.

Görsel 1: Planlama Alanı (HES 1-2-3-5) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Bölge)

Görsel 2: Planlama Alanı (HES 1-2-3-5) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Uzak)

Görsel 3: Planlama Alanı (HES 1) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın)

Görsel 4: Planlama Alanı (HES 2) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın)

Görsel 5: Planlama Alanı (HES 3) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın)

Görsel 6: Planlama Alanı (HES 5) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın-Santral)

Görsel 7: Planlama Alanı (HES 5) ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Yakın-Regülâtör)

2. PLANLAMA ALANININ COĞRAFİ YAPISI

Söz konusu planlama alanının bulunduğu Köyceğiz, Dalaman ve Ortaca İlçeleri, Muğla'nın Akdeniz Kıyısı boyunca yer alan, havaalanı nedeni ile yerli ve yabancı turistlerin uğrak noktası durumunda olan önemli bir bölgedir.

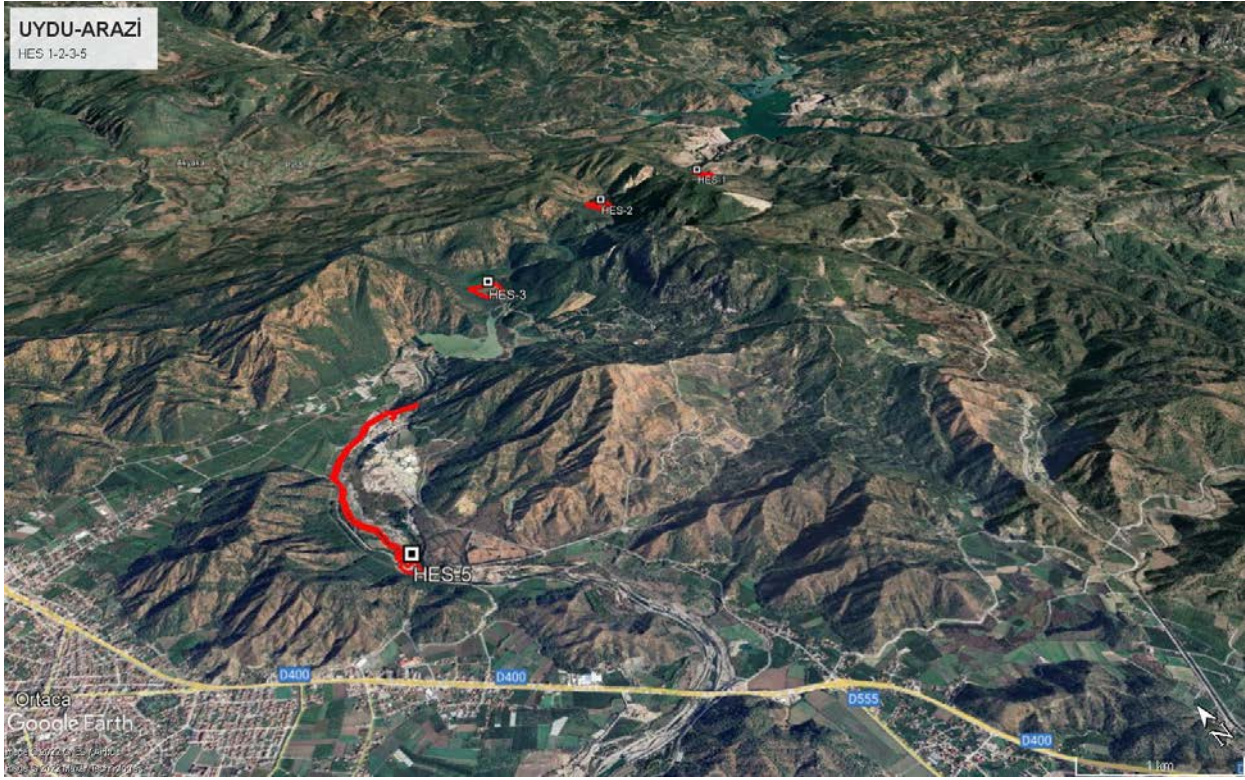
Dalaman; deniz, kültür ve doğa turizminde ildeki önemli noktalardan biridir. Dalaman ilçesinde yer alan Dalaman Çayı uluslararası ilgi gören rafting alanlarından biridir. İlçede, ekolojik öneme sahip Dalaman Deniz kaplumbağaları Yuvalama Kumsalları ve Dalaman Ovası Önemli Bitki Alanları bulunmaktadır.

Ortaca; turizm, ticaret, küçük sanatlar ile tarım ve hayvancılık sektörlerinin birlikte yer aldığı bir ilçedir. Ortaca'da, özellikle, Köyceğiz Gölü'nü denize bağlayan fiyort tipi doğal kanalların bulunduğu Dalyan ve Caretta Caretta Kaplumbağaları'nın yaşadığı İztuzu Sahili ve Sarıgerme Plajı önemli turizm potansiyelleridir. Ortaca ilçesinin kimliğini belirleyen en önemli etken Dalyan yerleşimi olmakla birlikte, Dalyan Kanalları, Köyceğiz ilçesi sınırları içinde yer almaktadır (Kaynak: Muğla İli 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonu Plan Açıklama Raporu).

Köyceğiz de Köyceğiz Gölü, Köyceğiz İlçe Merkezi ile Toparlar ve Beyobası yerleşmelerini kapsayan "Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi" yer almaktadır. Ekincik Denizkaplumbağaları Yuvalama Kumsalları; Köyceğiz Gölü Önemli Kuş Alanları ile Köyceğiz Gölü ve Dalyan Önemli Kuş Alanları'dır. İlçe Gölgele Dağları yükseltileri ile Köyceğiz Ovası'nın oluşturduğu topografik bir yapıya sahiptir. Köyceğiz'de turizm potansiyeli yanı sıra, önemli bir tarımsal potansiyel mevcuttur. Köyceğiz İlçesi'nden narenciye ve susam ihracatı yapılmaktadır. Ayrıca, Köyceğiz Gölü ve Dalyan'da balıkçılık yapılmaktadır. İlçe, termal su kaynakları açısından da zengin bir bölgede yer almaktadır (Kaynak: Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Plan Açıklama Raporu).

Bölgenin iklimsel yapısına bakıldığında ise, kışın oldukça fazla yağış alan, yazın kurak, ilkbahar ve sonbaharda ise orta dereceli yağış alan bir bölgedir.

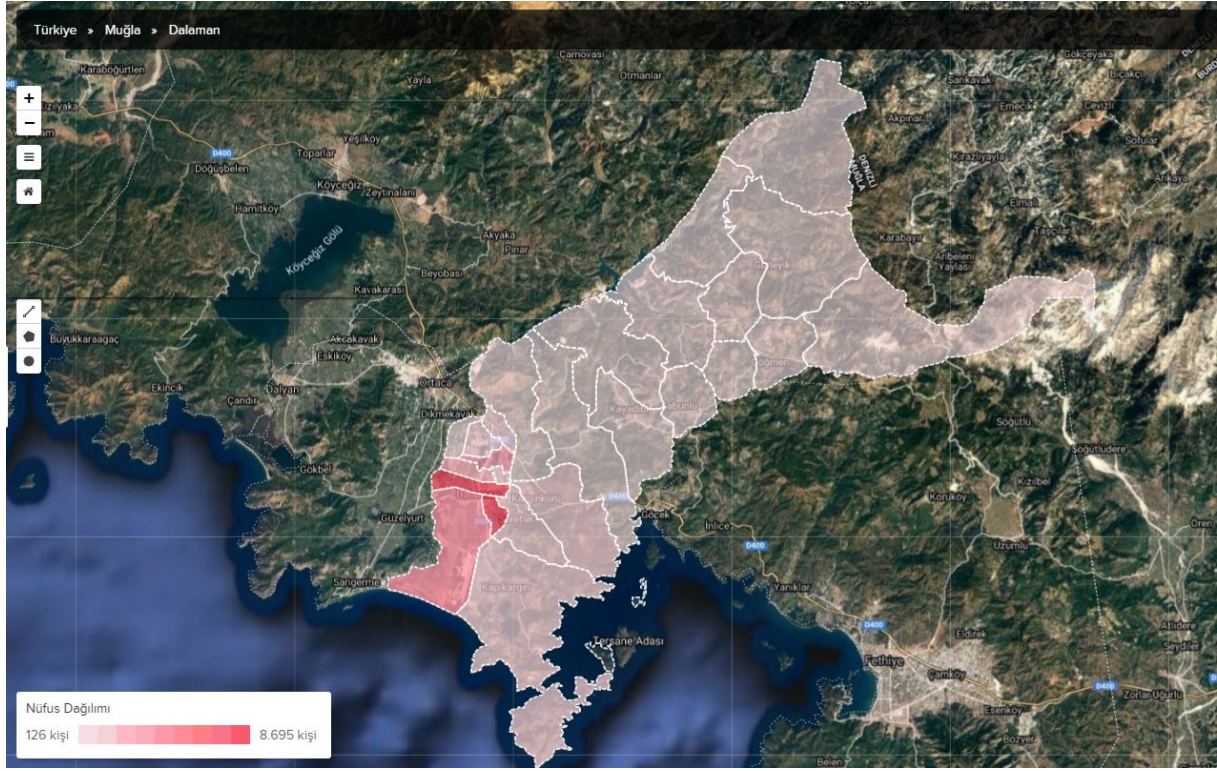
Görsel 8: Planlama Alanı ve Yakın Çevresi Uydu Görüntüsü (Arazi)

3. PLANLAMA ALANININ YER ALDIĞI BÖLGENİN SOSYAL-EKONOMİK YAPISI

Dalaman, Ortaca ve Köyceğiz İlçeleri, diğer ilçeler gibi Muğla ili için önemli bir stratejik öneme sahiptir. Her üç ilçe de özellikle turizm ve tarım sektörlerinde öne çıkmaktadır. Üst ölçekli planlama kararlarında da bu sektörleri destekleyici planlama kararları bulunmaktadır. Bölgenin coğrafi yapısının da elverdiği ölçüde önemli tarım arazileri bulunmaktadır.

Dalaman İlçesi'nin (mahalleleri ile birlikte) 2020 yılı TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre **nüfusu 43.036 kişidir**. İlçenin 2025 yılında öngörülen nüfus projeksiyonlarında ise kentsel ve kırsal nüfusunun tamamı için 112.480 kişilik bir nüfus öngörülmektedir (Kaynak: Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Plan Açıklama Raporu).

Mevcut ilçe nüfusunun %48'ini kadın, %52'sini erkek nüfusu oluşturmaktadır. İlçenin toplam **nüfus yoğunluğu 55,459 kişi/km²** dir. Aşağıda ilçenin nüfus yoğunluğuna ilişkin görsel verilmiştir (www.endeksa.com).

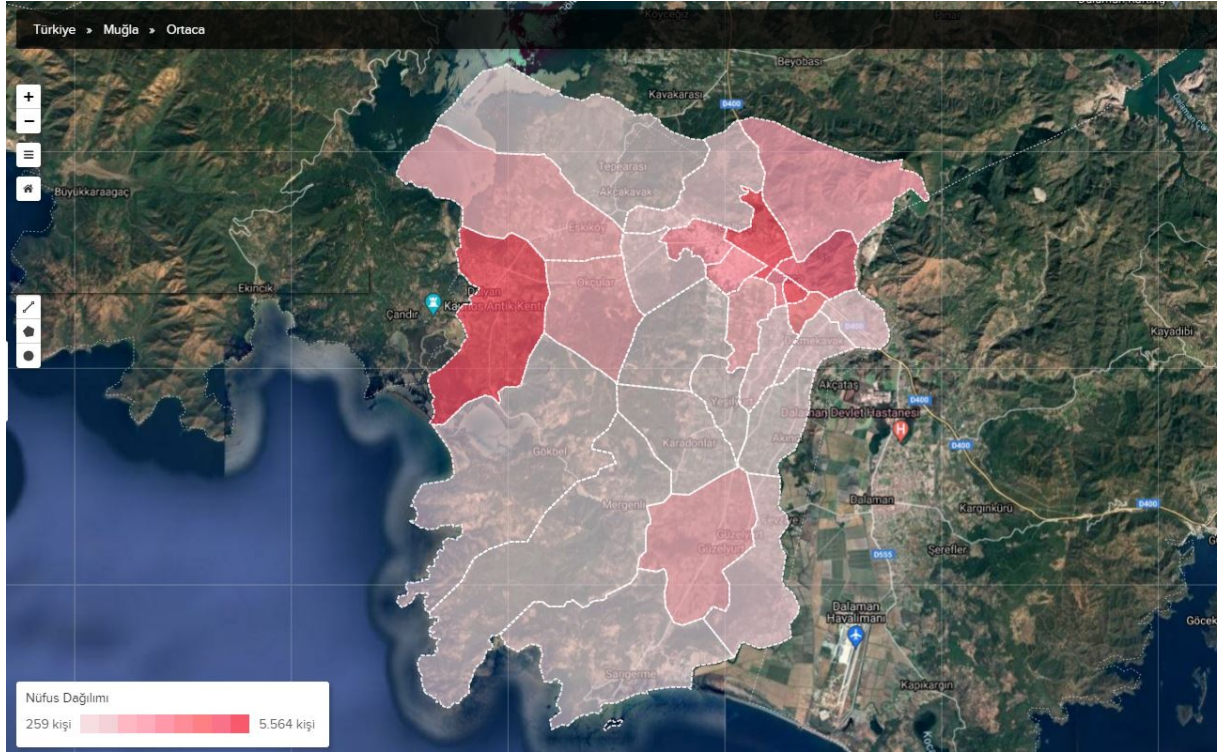

Görsel 9: Dalaman İlçesi Nüfus Yoğunluğu

Görüldüğü üzere planlama alanının yer aldığı bölge oldukça düşük yoğunluklu nüfusa sahip olmakta beraber üst ölçekli planlama kararları doğrultusunda da projeksiyon yıllarında özellikle kıyı boyunca yer alan yerleşimlerin nüfus yoğunluğunun artabileceği söylenebilir.

Dalaman İlçesi'nin genel eğitim düzeyine bakılacak olursa; ilçe genelinde yaşayan nüfusun **%18'inin üniversite ve üzeri** düzeyde eğitim aldığı, **%72'sinin ilk ve ortaokul** düzeyinde eğitim aldığı, **%10'unun ise okuryazar olmayan/okuryazar olan fakat eğitimsiz/bilinmiyor** grubunda olduğu görülmektedir. (Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu ve www.endeksa.com).

Ortaca İlçesi'nin (mahalleleri ile birlikte) 2020 yılı TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre **nüfusu 51.737 kişidir**. İlçenin 2025 yılında öngörülen nüfus projeksiyonlarında ise kentsel ve kırsal nüfusunun tamamı için 65.720 kişilik bir nüfus öngörülmektedir (Kaynak: *Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Plan Açıklama Raporu*).

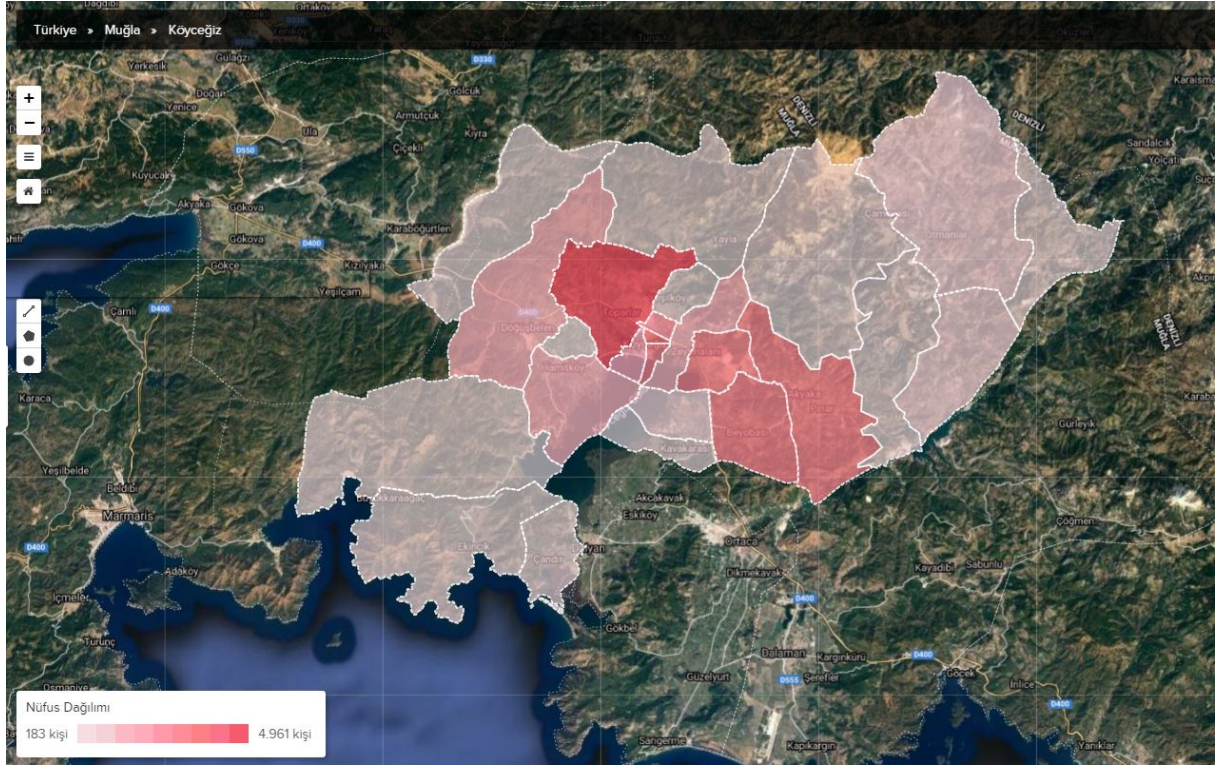

Görsel 10: Ortaca İlçesi Nüfus Yoğunluğu

Ortaca İlçesi'nin genel eğitim düzeyine bakılacak olursa; ilçe genelinde yaşayan nüfusun **%16'sının üniversite ve üzeri** düzeyde eğitim aldığı, **%72'sinin ilk ve ortaokul** düzeyinde eğitim aldığı, **%11'inin ise okuryazar olmayan/okuryazar olan fakat eğitimsiz/bilinmiyor** grubunda olduğu görülmektedir. (Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu ve www.endeksa.com).

Köyceğiz İlçesi'nin (mahalleleri ile birlikte) 2020 yılı TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre nüfusu 37.981 kişidir. İlçenin 2025 yılında öngörülen nüfus projeksiyonlarında ise kentsel ve kırsal nüfusunun tamamı için 31.415 kişilik bir nüfus öngörülmektedir (Kaynak: *Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Plan Açıklama Raporu*).

Mevcut ilçe nüfusunun **%50'sini kadın, %50'sini erkek** nüfusu oluşturmaktadır. İlçenin toplam **nüfus yoğunluğu 31,415 kişi/km²**'dir. Aşağıda ilçenin nüfus yoğunluğuna ilişkin görsel verilmiştir (www.endeksa.com).

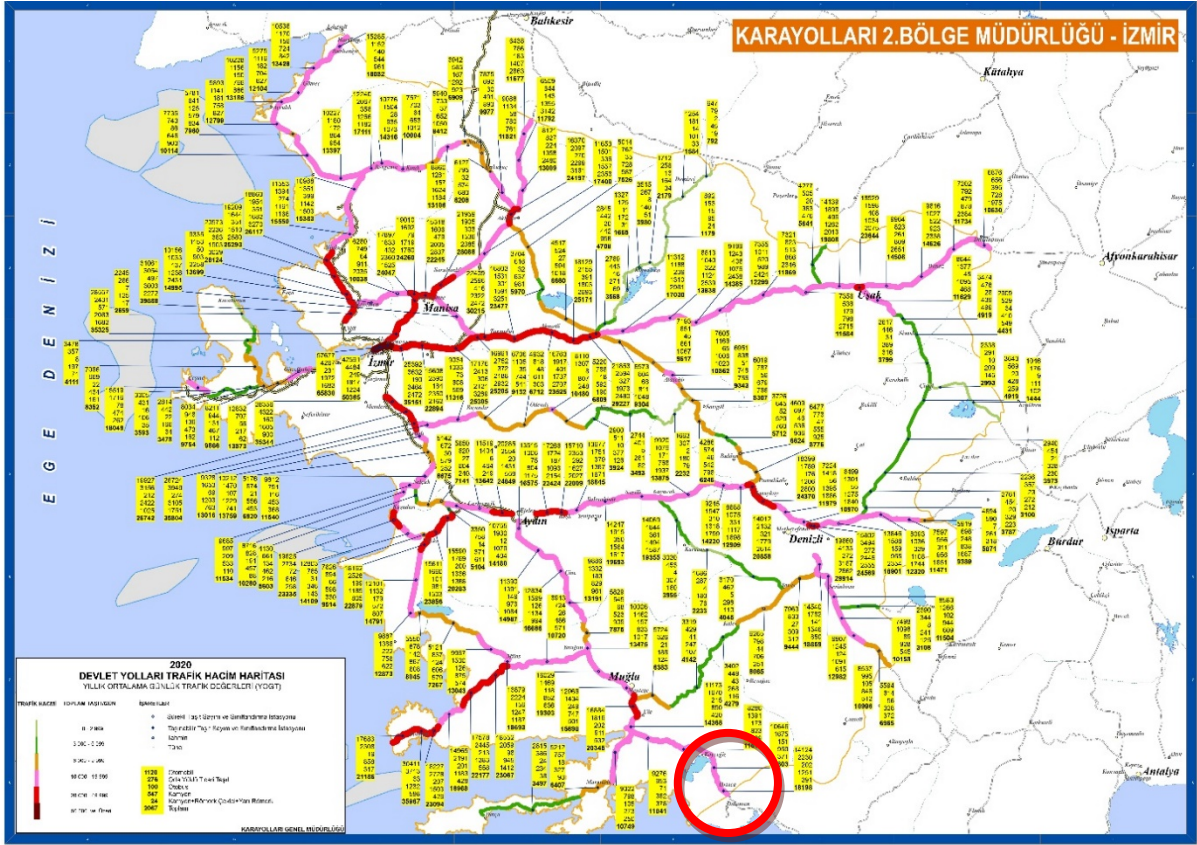
Görsel 11: Köyceğiz İlçesi Nüfus Yoğunluğu

Görüldüğü üzere planlama alanının yer aldığı bölge oldukça düşük yoğunluklu nüfusa sahiptir.

Köyceğiz İlçesi'nin genel eğitim düzeyine bakılacak olursa; ilçe genelinde yaşayan nüfusun **%14'ünün üniversite ve üzeri** düzeyde eğitim aldığı, **%75'inin ilk ve ortaokul** düzeyinde eğitim aldığı, **%11'inin ise okuryazar olmayan/okuryazar olan fakat eğitimsiz/bilinmiyor** grubunda olduğu görülmektedir. (Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu ve www.endeksa.com).

4. PLANLAMA ALANININ ULAŞIM AĞINDAKİ YERİ

Planlamaya konu santral alanlarına erişimi sağlayan en yakın karayolu olan D400 Muğla-Fethiye Bölünmüş Devlet Karayolunun trafik hacmine bakıldığında **2020** yılı için günlük ortalama **18.198 taşıt** (otomobil, orta yüklü ticari taşıt, otobüs, kamyon, kamyon-römork, çekici-yan römork) geçmektedir (Kaynak: <http://www.kgm.gov.tr>). Trafik Hacim Haritası'ndan da anlaşılacağı üzere günlük geçen 18.198 taşıt, 6 seviyeli trafik yoğunluk kademesinde 3. Seviyede yer alan bir karayolu trafik hacmi oluşturmaktadır (10.000-19.999 taşıt/gün).

Görsel 12: Planlama Alanına (HES 1-2-3-5) Hizmet Eden En Yakın Karayoluna Ait Trafik Hacim Haritası

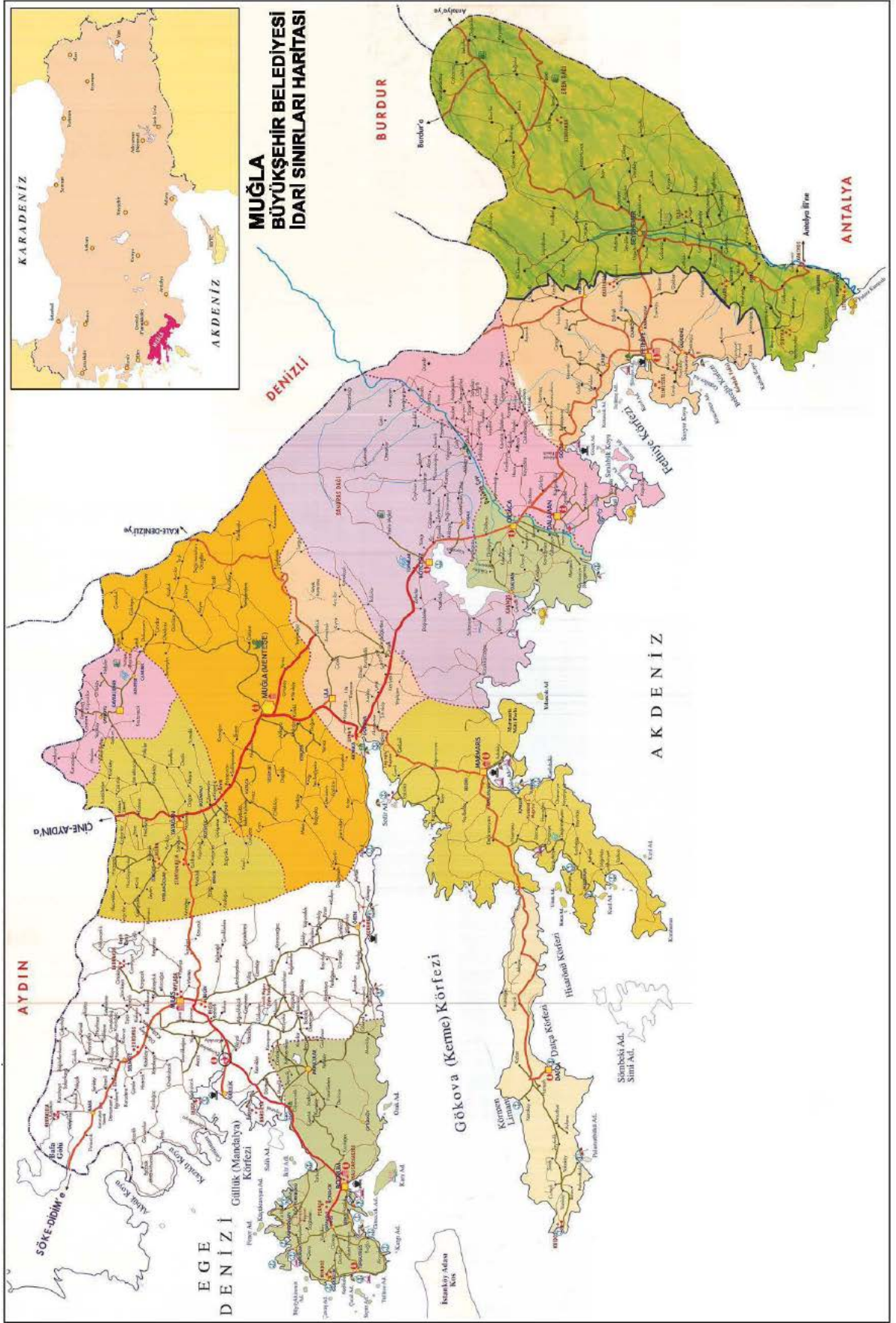
5. İDARİ YAPI VE SINIRLAR

Muğla İli, 06.12.2012 tarih ve 28489 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçen iller arasında yer almaktadır. Dolayısıyla Kanun ile Belde Belediyeleri ve Köylerin tüzel kişilikleri ile bucaklar ve bucak teşkilatları kaldırılmıştır.

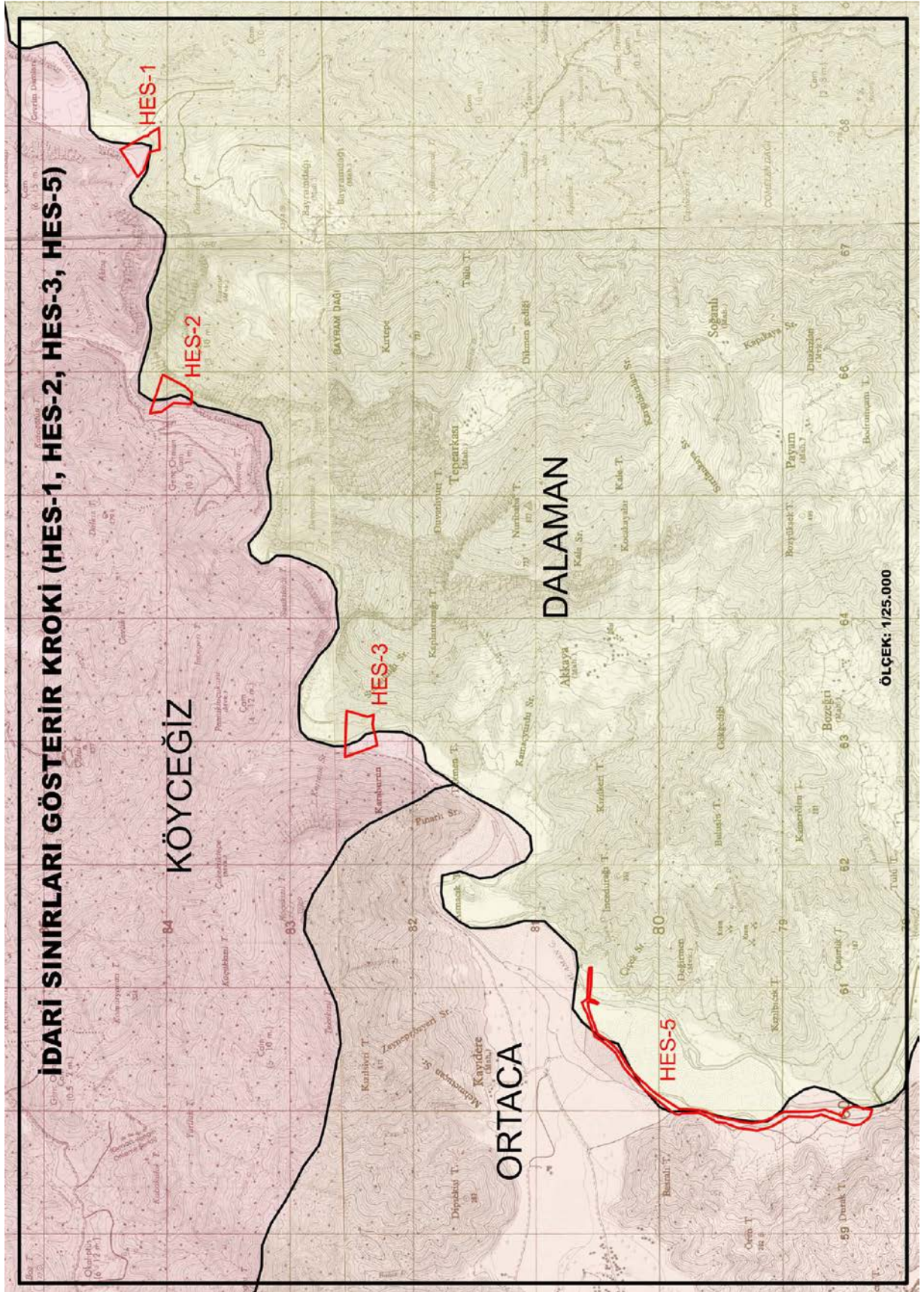
Söz konusu planlama alanı planlama izinleri bakımından Muğla Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile 1. Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 102. Maddesinin (k) bendi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkili olduğu alan içerisinde kalmaktadır.

Planlamaya konu santral sahası, bilindiği üzere Dalaman Çayı üzerinde kuruludur. **Millî Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğünün** web sitesinden (www.harita.gov.tr) edinilen **sayısal "Türkiye Mülki İdare Sınırları"** ile planlama sahası çakıştırıldığında, santral alanlarının Ortaca, Dalaman ve Köyceğiz İlçe sınırları içerisinde kaldığı anlaşılmaktadır.

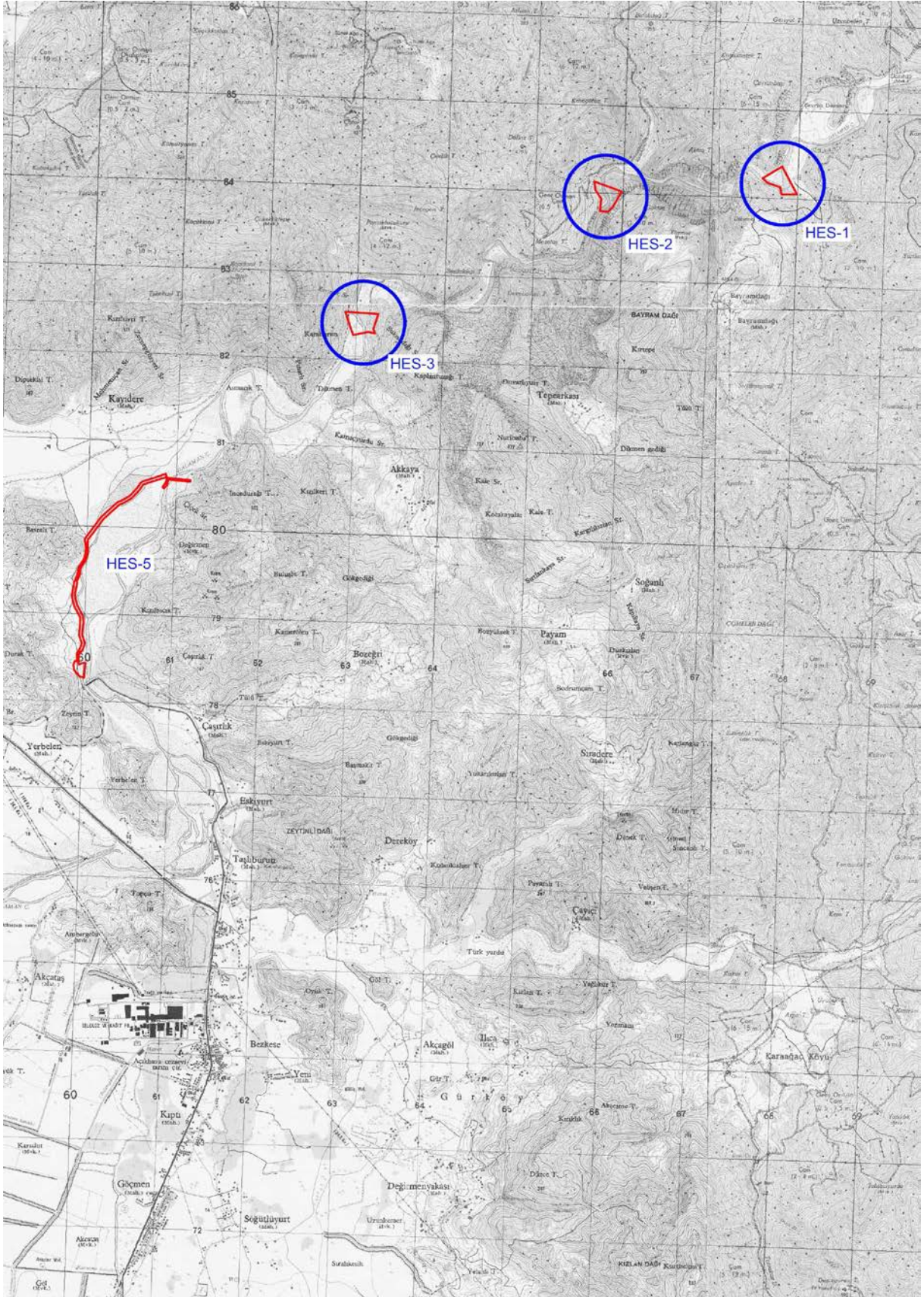
Bu bahisle söz konusu planlama alanı; inşaat izinleri bakımından Ortaca Belediye Başkanlığı, Köyceğiz Belediye Başkanlığı ve Dalaman Belediye Başkanlığı'nın yetkili ve sorumlu olduğu alan içerisinde kalmaktadır.

Harita 1: Belediye ve Mücavir Alan Sınırları

Analiz 1: Dalaman Çayı Üzerinde Kurulu Hidroelektrik Santralleri Mülki İdare Sınırları Krokisi

Harita 2: Planlama Alanınının 1/25.000 Ölçekli Fiziki Harita Üzerindeki Yeri

6. PLANLAMA ALANI VE YAKIN ÇEVRESİNDEKİ ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR

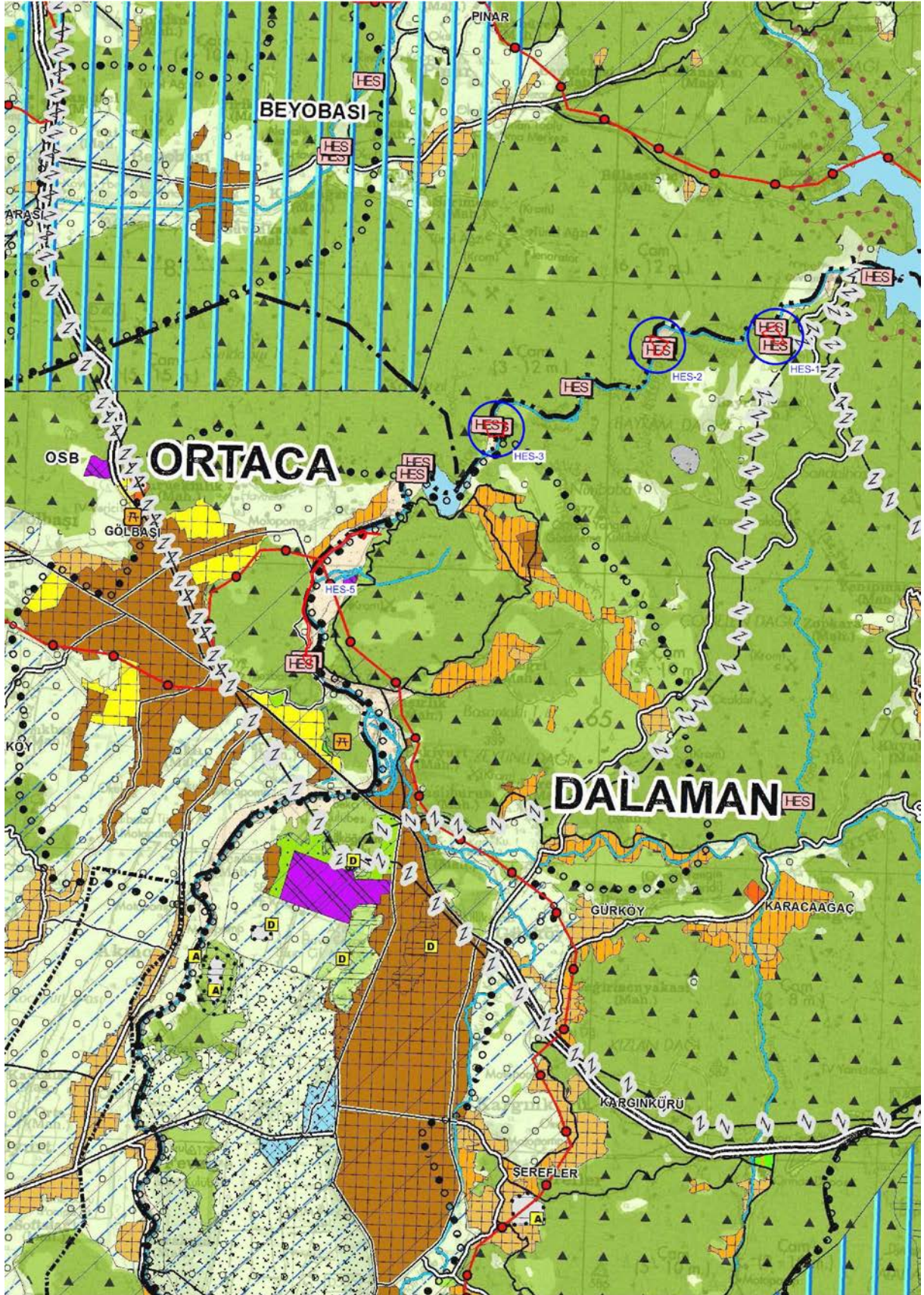
Planlama alanı Milli Park, Sulak Alan, Turizm Merkezi, Askeri Stratejik Alan, Doğal, Arkeolojik, Kentsel ya da Tarihi Sit Sınırları içerisinde yer almamaktadır.

En güneyde bulunan HES-5 santral sahasının plan onama sınırı dışında, Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 16.04.2010 tarih ve 5965 sayılı Kararı ile her yönden 200 metre koruma alanı belirlenen tescilli köprü bulunmaktadır. Tescilli Köprü'nün 200 metre koruma alanı, HES-5 santral sahasının bir kısmına tekabül etmekte olup, bu alanlarda herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmadan önce Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nden izin alınacaktır.

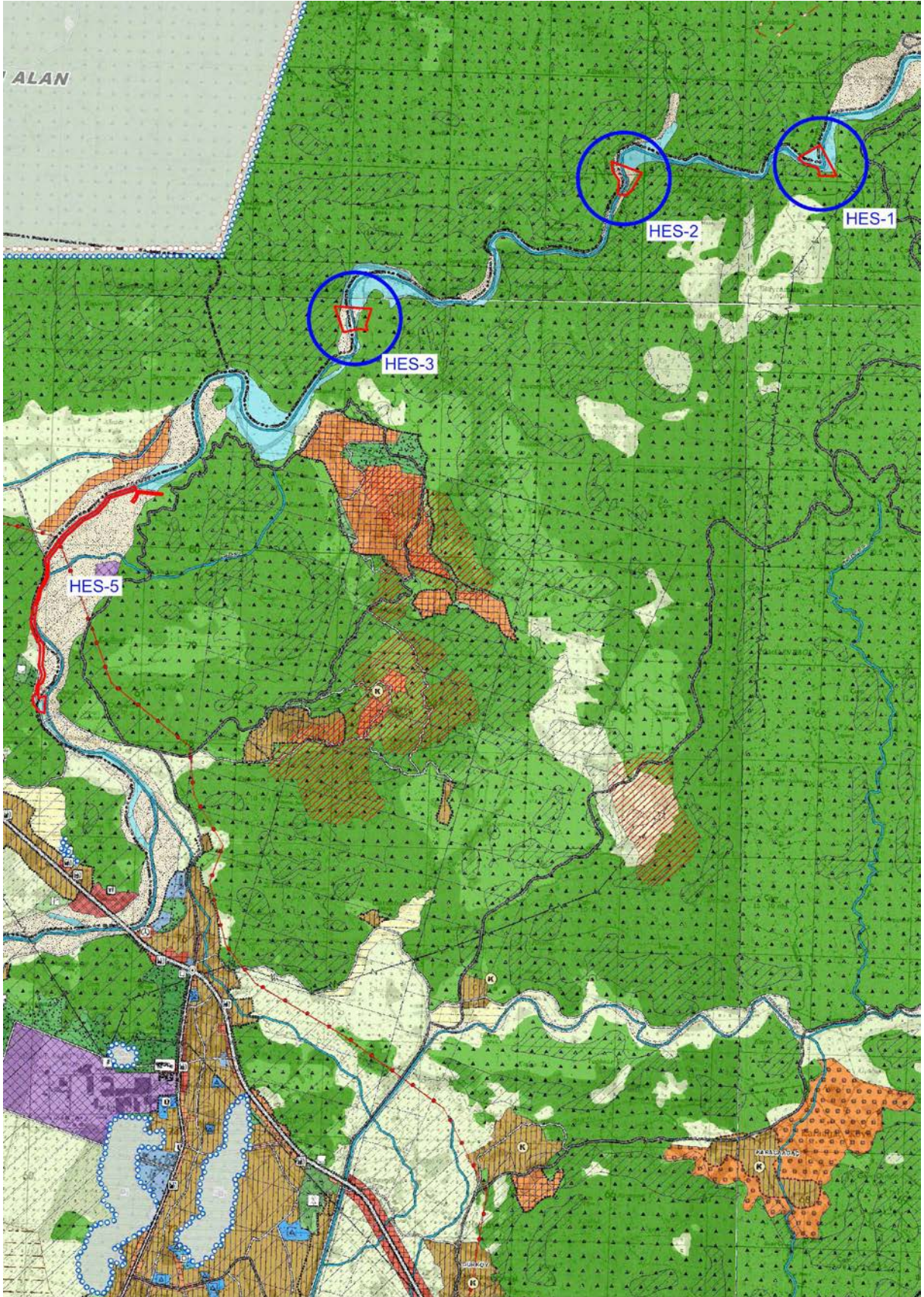
7. ÜST ÖLÇEKLİ PLAN KARARLARI

Mevcut **Hidroelektrik Santral (HES-1-2-3-5)** bulunan alan; Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda "**Hidroelektrik Santrali**" kullanımında kalmaktadır.

Muğla İli 25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonunda da **Enerji Üretim-Dağıtım ve Depolama** ile ilgili **5.20.1.3** hükmünde "*Hidroelektrik Santralleri (HES), Güneş Enerji Santralleri (GES), Rüzgâr Enerji Santralleri (RES), Dalga Enerjisi Santralleri (DES) vb. gibi enerji üretim sahalarında ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem yapılacaktır.*" denilmektedir.

Görsel 13: Onaylı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

Görsel 14: Onaylı Muğla İli 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonu

8. PLANLAMA ALANI YAKIN ÇEVRESİ MER'İ İMAR PLANLARI

Söz konusu planlama alanının yakın çevresinde onaylı 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı bulunmamaktadır.

9. HÂLİHAZIR HARİTA BİLGİSİ

Bahse konu 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı; Muğla Büyükşehir Belediye Başkanlığınca 22.04.2020 tarihinde onaylanan ITRF96 koordinat sisteminde 1/1000 Ölçekli,

- O21-b-12-d-4-a
- O21-b-12-d-4-c
- O21-b-12-d-4-d
- O21-b-11-c-3-c
- O21-b-16-b-2-b
- O21-b-16-b-2-a
- O21-b-16-b-2-c
- O21-b-16-b-2-d
- O21-b-16-b-3-b
- O21-b-16-b-3-a
- O21-b-12-c-1-a
- O21-b-13-a-4-b
- O21-b-13-b-1-d
- O21-b-13-b-1-c
- O21-b-13-b-4-a
- O21-b-13-b-4-b Hâlihazır Harita Paftaları (16 adet) üzerine çizilmiştir.

10. MÜLKİYET BİLGİSİ

HES-1, HES-2 ve HES-3 Santral sahalarının tamamı, HES-5 Santral sahasının da bir kısmı orman alanlarında kalmakta olup, Muğla Orman Genel Müdürlüğü'nün 12.04.2021 tarih ve 884760 sayılı yazı eki 16.02.2021 tarih ve 302521 sayılı **Orman Ön İzin Oluru** ile kiralanmıştır.

T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Muğla Orman Bölge Müdürlüğü
Dalaman Orman İşletme Müdürlüğü

Sayı : E-85859786-255.03[255.03]-884760

12.04.2021

Konu : Dalaman HES 278.467,00 m2 Hk.

AYDEM YENİLENEBİLİR ENERJİ A.Ş. NE
Adalet Mah. Hasan Gönüllü Bulvarı No:15/1 20040 Merkezefendi DENİZLİ

İlgi:17.03.2021 tarih ve 0125 sayılı yazımız.
İlgi yazınızla istenilen, Dalaman HES 278.467,00 m2 alanı sahaya ait evraklar düzenlenerek yazımız ekinde gönderilmiştir.
Bilgilerinize rica ederim.

Önder MUTLU
İşletme Müdürü

Ek: 1 Ad. Olur ve Ekleri. (9 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 3AFF8D77-237D-4D2A-A4D4-328C43916A44

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ogm-ebys>

Muğla Orman Bölge Müdürlüğü/Dalaman Orman İşletme Müdürlüğü
Dalaman/MUĞLA

Bilgi için: Musa DUMAN
Kadrolu İşçi

Telefon No:0(252) 697 60 01-02 Belge Geçer No:0(252) 697 60 03
e-posta:dalamanis@ogm.gov.tr internet adresi:muglaobm.gov.tr

Görsel 15: Orman Ön İzin Belgeleri

T. C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Orman Genel Müdürlüğü
İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-55690203-020-302521
Konu : AYDEM YENİLENEBİLİR ENERJİ
ANONİM ŞİRKETİ' m 278467m²'lik
Talebine ait Ön İzin Ohuru
(TALEP2020-10899)(2230-1)

16.02.2021

BAKANLIK MAKAMINA

Dosya No :22-11-21-00227
İzin Sahibi :AYDEM YENİLENEBİLİR ENERJİ ANONİM ŞİRKETİ
İzin Konusu :DALAMAN I-II-III-IV-V HES Projesi kapsamında ön izin talebi
Toplam İzin Alanı(m²) :278.467,00 m² İli : Muğla
Orman Bölge Müdürlüğü :MUĞLA İlçesi : Dalaman, Ortaca, Köyceğiz
Orman İşletme Müdürlüğü :DALAMAN Köyü/Mevkii: Kızılkaya, Taşlıburun, Çaylı, Pınar, Sazak
Orman İşletme Şefliği ve Bölme Numaraları :BAHTIYAR: 10, DALAMAN: 1, ORTACA: 27, 11, 29, 4, 5, 40, 5, 6, 41, 7, 8
Lisans No :EÜ/386-4/491
İzin Süresi :24 Ay İzin Bitiş Tarihi :

İzin No	İzin Türü	Kullanım				Talep
		Mevcut Alan(m ²)	Değişikliği Alan(m ²)	Koordinat Değişikliği Alan(m ²)	İptal Edilen Alan(m ²)	
2020-48-725-176-00016	Hidroelektrik santrali					278.467,00
Toplam						278.467,00

Yukarıda mevkii, durumu ve yüzölçümü gösterilen orman sayılan alanda belirtilen maksatla Aydem Yenilenebilir Enerji A. Ş. adına EÜ/386-4/491 nolu üretim lisanslı Dalaman I-II-III-IV-V HES Projesi kapsamında ön izin talep edilmektedir.

Talebin mahallinde inceletirilmesi sonucunda Muğla Orman Bölge Müdürlüğüne gönderilen 17.06.2020 tarihli izin raporunda; söz konusu sahada şirketin önceki unvanı olan Bereket Enerji Üretim A.Ş. adına eski lisans ile Dalaman I-II-III-IV-V HES Projeleri kapsamında 5 adet kesin izin verilmiş olduğu, verilen kesin izin sahası ile fiili olarak tesis kurulan alanlar arasında farklılık olduğu,

Belge Doğrulama Kodu : DSQNRKSU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Beştepe Mahallesi Söğütözü Caddesi No:8/1 06560 Yenimahalle/ANKARA

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ogm-ebys>

İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı Telefon No: 0312 2903172 Belge Geçer No: 0312

Bileti için: Sema TOKER

2963174

Mühendis

e-posta: -- internet adresi:www.ogm.gov.tr

Görsel 16: Orman Ön İzin Belgeleri

tespit üzerine fiili olarak kullanılan alan için ön izin talep edildiği, ön izin verilmesi halinde hazırlanacak imar planı ile bu alan için kesin izin talep edileceği ve fiili duruma uygun olmayan alanların izninin iptal edileceği belirtilmiş olup, 278.467,00 m² ormanlık alanda 6831 sayılı Orman Kanununun 17/3 maddesi gereğince ön izin verilmesinde sakınca olmadığı bildirilmiştir.

Uygun görülmesi halinde; Muğla İli, Dalaman, Ortaca, Köyceğiz İlçeleri, Kızılkaya, Taşlıburun, Çaylı, Pınar, Sazak Mahalleleri sınırlarında 18.04.2014 tarihli ve 28976 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Orman Kanununun 17/3 ve 18 inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine göre, DSİ Genel Müdürlüğünün 21.10.2019 tarih ve 676037 sayılı yazılarındaki şartlara uyulması, izin raporuna konu bedellerin yatırılması ve noter tasdikli taahhüname verilmesi kaydıyla, Aydem Yenilenebilir Enerji A. Ş. adına, Dalaman I-II-III-IV-V HES Projeleri kapsamında, 278.467,00 m² ormanlık alanda 24 Ay süreyle bedelli ön izin verilmesini,
OLUR'lara arz ederim.

Hayati ÖZGÜR
Genel Müdür Yardımcısı

Uygun görüşle arz ederim.
Bekir KARACABEY
Genel Müdür

OLUR
Ayşe Aysin İSİKGECE
Bakan a.
Bakan Yardımcısı

- Ek:
- 1 - Müracaat Dilekçesi
  - 2 - Lisans belgesi
  - 3 - ÇED Yazısı
  - 4 - Değerlendirme Formu
  - 5 - Koordinat listesi
  - 6 - 1/1000 ölçekli vaziyet planı
  - 7 - Mescere haritası
  - 8 - 1/25000 ölçekli hassas yerler haritası
  - 9 - 1/25000 ölçekli harita veya kr
  - 10 - Orman Kadastro haritası
  - 11 - Orbis - Talep Haritası KML
  - 12 - Orbis - İzin Sahibi Daha Önceki Olurlar
  - 13 - Orbis - İzin Talebi Safahatı
  - 14 - Orbis - İzin Raporu
  - 15 - DKMP Görüşü
  - 16 - DSİ Görüşü

Aydem Yenilenebilir Enj. A.Ş. ait
278.467.00 m²'lik HES için OLUR'dur.

08.04.2021

Ceylan ALTUN
Ortaca Orman Bölge Şefi

Belge Doğrulama Kodu : DSQNRKSU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ogm-ebys>

Beştepe Mahallesi Söğütözü Caddesi No:8/1 06560 Yenimahalle/ANKARA

İzin ve İrtifak Dairesi Başvuru No: 0312 2963174 Belge Geçerli No: 0312

Bileti için: Semra TOKER

2963174

Mühendis

e-posta: -- internet adresi:www.ogm.gov.tr

Görsel 17: Orman Ön İzin Belgeleri

AYDEM YENİLİNERİLİZ ENJ. A.Ş. (KOORDİNAT ÇİZELGESİ ED50 / 27-6)

A.Ş. 278.467.00 m² (KOORDİNAT ÇİZELGESİ ED50 / 30-3)

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-1 with 5 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-1 with 6 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-2 with 6 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-2 with 6 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-3 with 6 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-3 with 6 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-4 with 4 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-4 with 4 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-5 with 15 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-5 with 15 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-6 with 44 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-6 with 44 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-7 with 9 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-7 with 9 points.

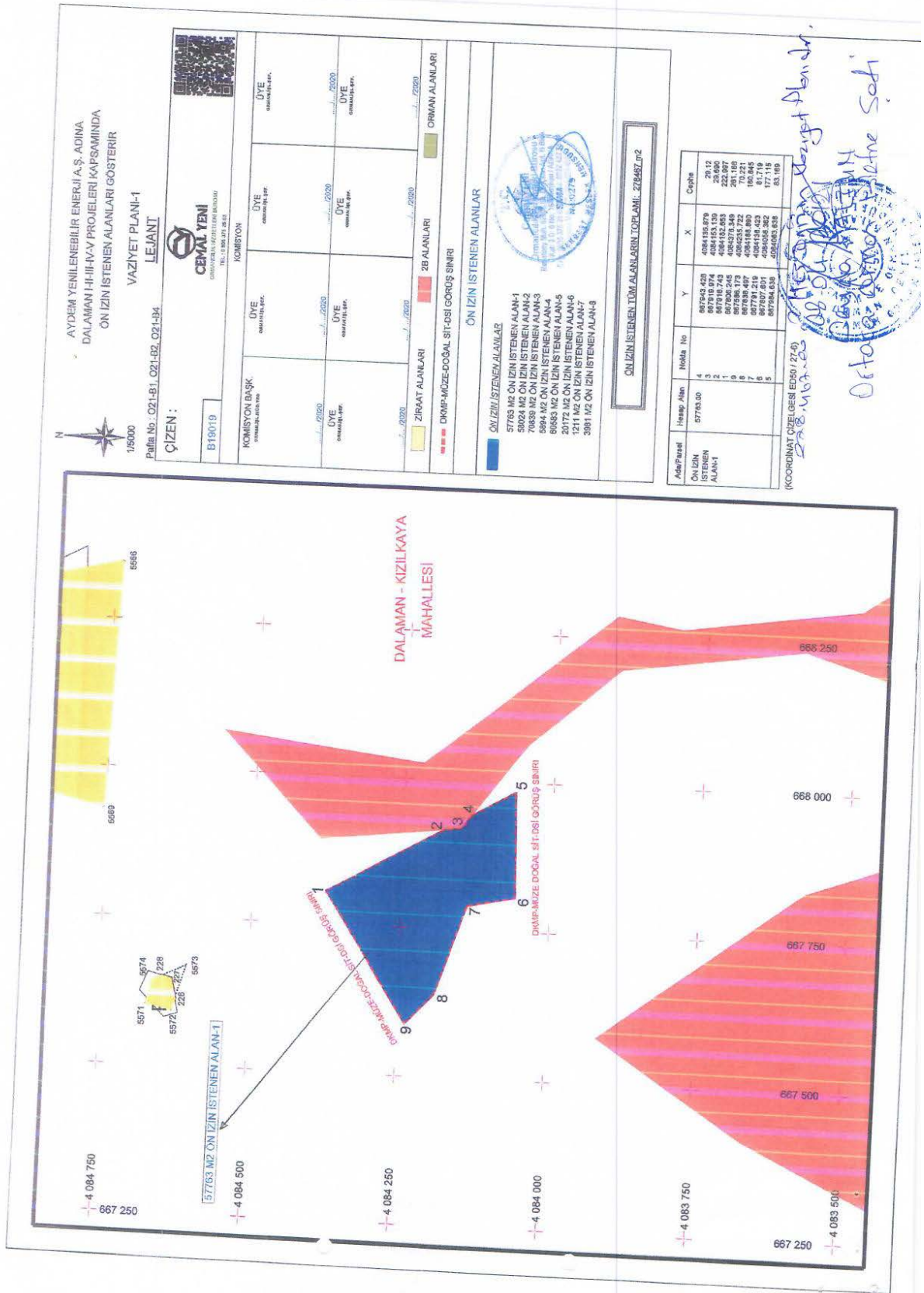
Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-8 with 10 points.

Table with 6 columns: Ada/Parsel, Hesap Alan, Nokta No, Y, X, Cephe. Rows include ON İZİN İSTENEN ALAN-8 with 10 points.

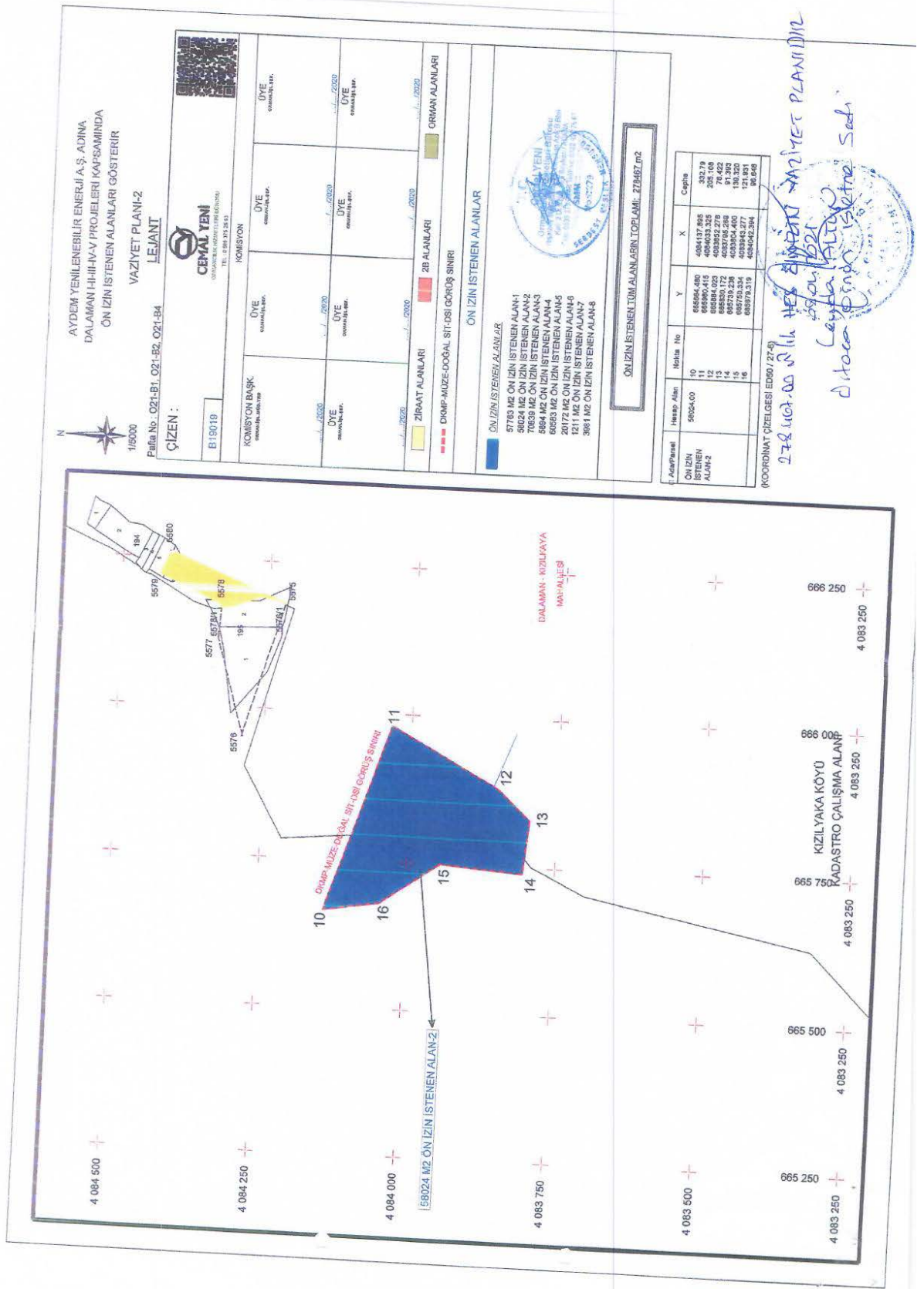
Handwritten notes and a circular stamp. The stamp contains the text 'AYDEM YENİLİNERİLİZ ENJ. A.Ş.' and 'ORTACA DİRENÇ BÖLÜMÜ SAKİ'. Handwritten notes include 'Aydem Yenililer İnş. A.Ş. ait 278.467.00 m² lık HES inin koordinat çizelgesidir.' and 'Ortaca Direnç Bölümü Sakî'.

Görsel 18: Orman Ön İzin Belgeleri

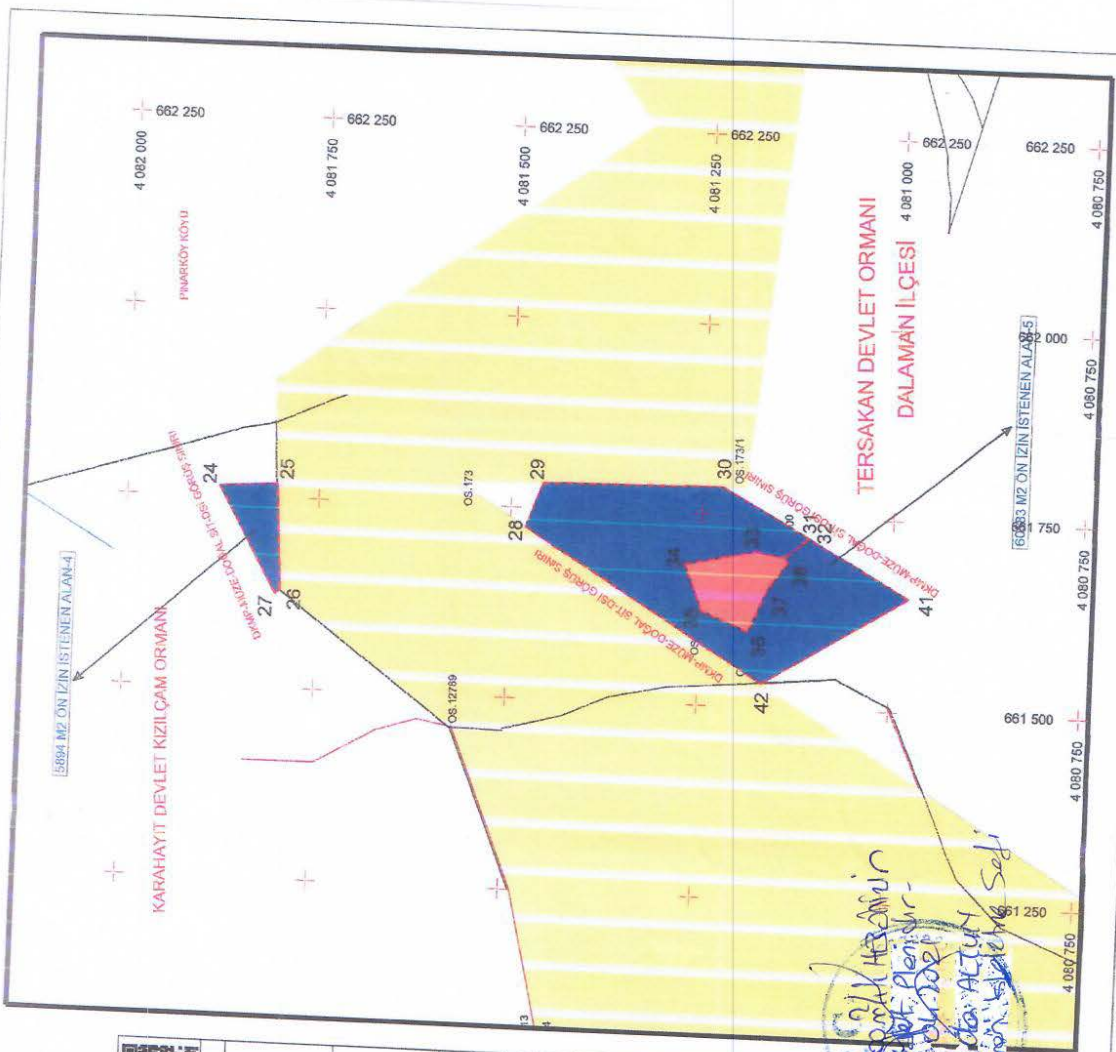
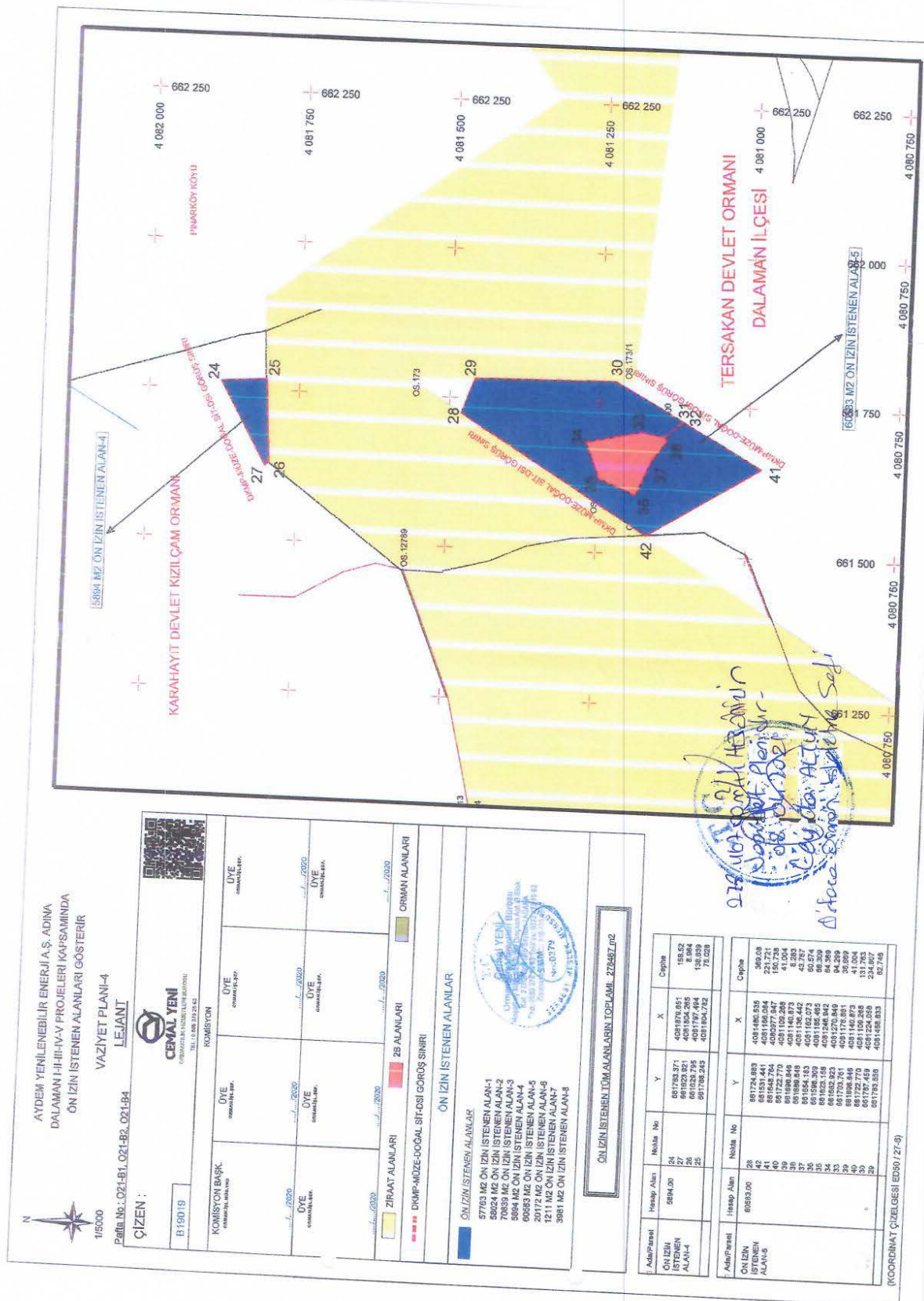

Görsel 19: Orman Ön İzin Belgeleri

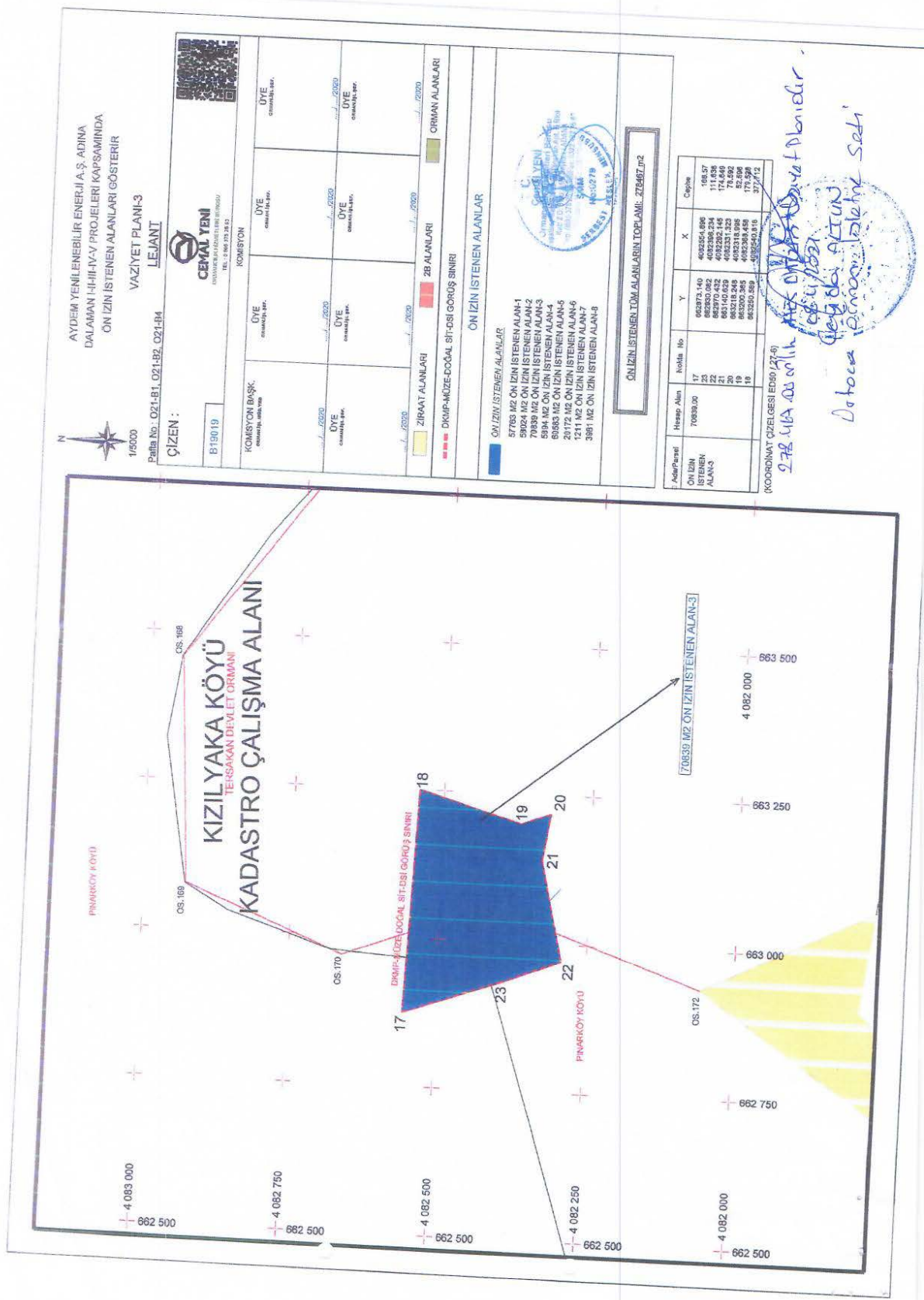

Görsel 20: Orman Ön İzin Belgeleri

Görsel 21: Orman Ön İzin Belgeleri

Görsel 23: Orman Ön İzin Belgeleri

Planlama alanı içerisinde güneyde yer alan HES-5 santral sahası içerisinde yer alan, Ortaca İlçesi, Çaylı Mahallesi'nde, tapunun 1092 ada, 3 parsel numarasında kayıtlı taşınmaz Maliye Hazinesi mülkiyetinde, 551 ada, 45 parsel numarasında kayıtlı taşınmaz özel mülkiyette, tapunun 551 ada, 3 parsel numarasında kayıtlı taşınmaz da Orman Genel Müdürlüğü mülkiyetindedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ TAPU SENEDİ

TAŞINMAZ BİLGİLERİ			
İl:	MUĞLA		
İlçe:	ORTACA		
Mahalle/Köy:	ÇAYLI M		
Mevki:	DOMUZ DERESİ ÇATAĞI		
Ada:	551	Parsel:	45
Yüz Ölçümü:	20.498,23 m2	Gib/Sayfa No:	19/1817
Niteği:	TARLA		

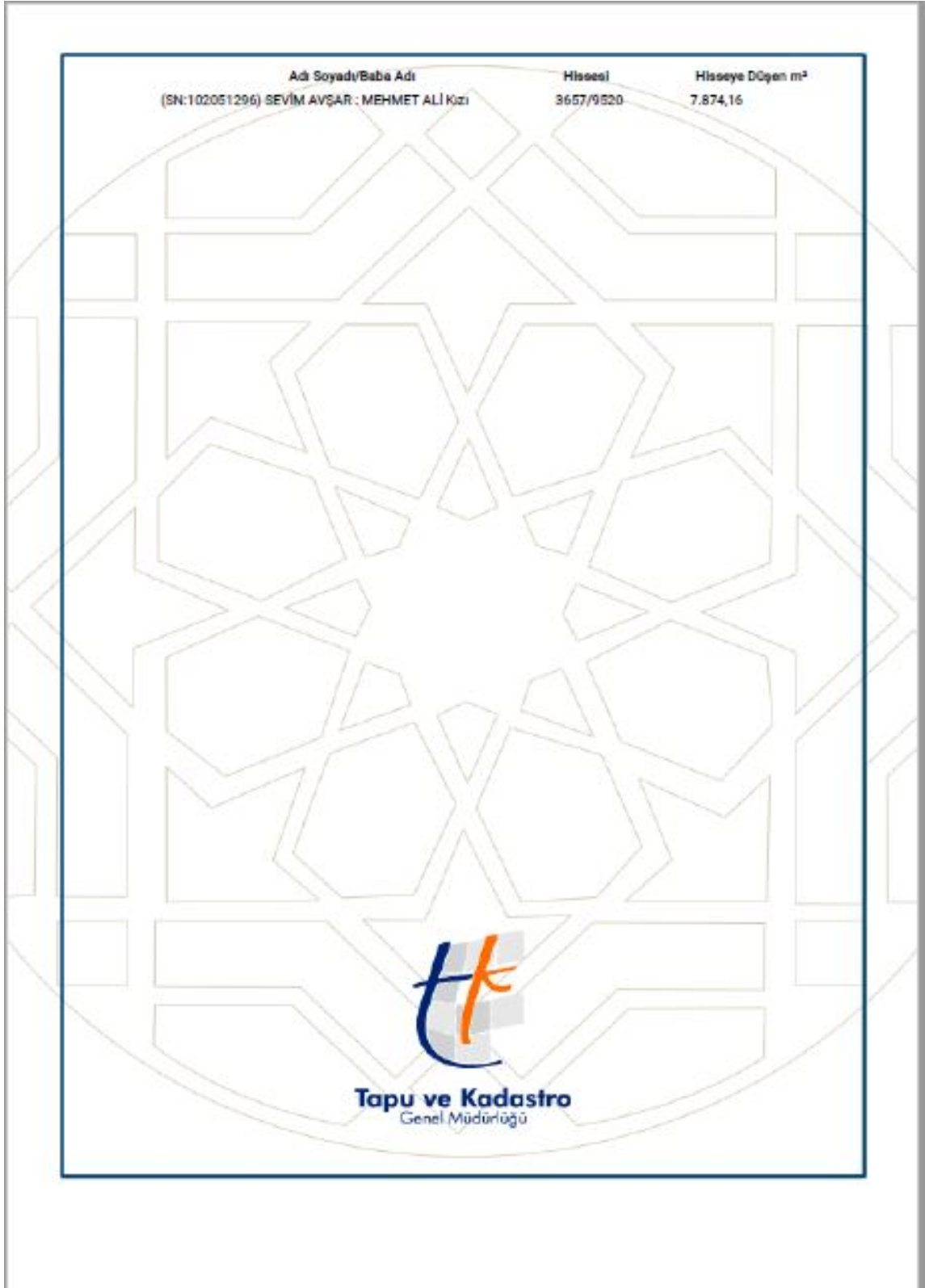
MALİK BİLGİLERİ		
Adı Soyadı/Baba Adı:	Hissesi:	Hissaya Düşen m ² :
(SN:102051297) KADİR SALAR : MEHMET ALİ OĞLU	1219/9520	2.624,72
(SN:102051299) GÜLSÖM ÖZTÜRK : MEHMET ALİ KIZI	1219/9520	2.624,72
(SN:102051300) SEVDİYE AVCI : MEHMET ALİ KIZI	1219/9520	2.624,72
(SN:102051301) AYNUR KUNDAKÇI : MEHMET ALİ KIZI	1219/9520	2.624,72
(SN:171472707) CEYHAN SALDANLI : BURHANETTİN OĞLU	141/1360	2.125,18

TESCİLE İLİŞKİN BİLGİLER		
Tapınmaz No:	Etilme Nedeni:	İşlem Bekle:
108993858 - Ana Tapınmaz	İfraz İşlemi (TSM)	
Konum Bilgisi:	Tescil Tarihi/Yevmiye No:	İsline Uygundur
	18.03.2020 - 2273	Veriliş Tarihi: 02.08.2021 Web-Tapu Sistemi Üzerinden Üretilmiştir. Resmi Belgedir.

Bu belgeyi akıllı telefonunuzdan karekod tarama programları ile yukarıdaki barkodu taratarak; veya Web Tapu anasayfasından (<https://webtapu.tkgm.gov.tr> adresinden) hAtz9Gf3Zo6 kodunu Online İşlemler alanına yazarak doğrulayabilirsiniz.

Mülkiyetin dışındaki ayrı ve şahsi haklar ile çeki ve bahşmeler için tapu aktörüne münacaat edilmesi gerekmektedir.

Görsel 24: Tapu

Görsel 25: Tapu

TAPU KAYIT BİLGİSİ

Zemin Tipi:	AnaTasınmaz	Ada/Parsel:	551/45
Taşınmaz Kimlik No:	108993858	AT Yüzölçüm(m2):	20498.23
İl/İlçe:	MUĞLA/ORTACA	Bağımsız Bölüm Nitelik:	
Kurum Adı:	Ortaca	Bağımsız Bölüm Brüt Yüzölçümü:	
Mahalle/Köy Adı:	ÇAYLI Mah.	Bağımsız Bölüm Net Yüzölçümü:	
Mevkii:	-	Blok/Kat/Giriş/BBNo:	
Cilt/Sayfa No:	19/1817	Arsa Pay/Payda:	
Kayıt Durum:	Aktif	Ana Taşınmaz Nitelik:	TARLA

MÜLKİYET BİLGİLERİ

(Hisse) Sistem No	Malik	El Birliği No	Hisse Pay/ Payda	Metrekare	Toplam Metrekare	Edinme Sebebi-Tarih-Yevmiye	Terkin Sebebi-Tarih-Yevmiye
521787461	(SN:102051297) KADİR SALAR : MEHMET ALİ Oğlu	-	1219/9520	2624.72	20498.23	İfraz İşlemi (TSM) 18-03-2020 2273	-
521787462	(SN:102051299) GÜLSÜM ÖZTÜRK : MEHMET ALİ Kızı	-	1219/9520	2624.72	20498.23	İfraz İşlemi (TSM) 18-03-2020 2273	-
521787463	(SN:102051300) SEVDİYE AVCI : MEHMET ALİ Kızı	-	1219/9520	2624.72	20498.23	İfraz İşlemi (TSM)	-

1 / 2

Görsel 26: Tapu

						18-03-2020 2273	
521787464	(SN:102051301) AYNUR KUNDAKÇI : MEHMET ALİ Kızı	-	1219/9520	2624.72	20498.23	İfraz İşlemi (TSM) 18-03-2020 2273	-
521787465	(SN:171472707) CEYHAN SALDANLI : BURHANETTİN Oğlu	-	141/1360	2125.18	20498.23	İfraz İşlemi (TSM) 18-03-2020 2273	-
521787466	(SN:102051296) SEVİM AVŞAR : MEHMET ALİ Kızı	-	3657/9520	7874.16	20498.23	İfraz İşlemi (TSM) 18-03-2020 2273	-

Bu belgeyi akıllı telefonunuzdan karekod tarama programları ile aşağıdaki barkodu taratarak; veya Web Tapu anasayfasından (<https://webtapu.tkgm.gov.tr> adresinden) NPC0xJX-5Gv kodunu Online İşlemler alanına yazarak doğrulayabilirsiniz.

2 / 2

Görsel 27: Tapu

Planlama sahasında Orman Ön İzin Oluru alanına giren kısımlara ilişkin Ön İzin Oluru ED50, 6 derece olarak düzenlenmiştir. Ancak, 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı teklifine altık olarak hazırlanan güncel Halihazır Harita Paftaları ITRF96, 3 derece koordinat sisteminde olduğu için gerekli dönüşümler yapıldığında toplam orman izinli alan yüzölçümü ile dönüşüm farklılıkları oluşmaktadır.

Aşağıdaki tabloda tüm tesisleri için dönüşüm farklılıklarından oluşan alanlar karşılaştırılmalı olarak verilmektedir.

Tesis Adı	Orman Ön İzin Oluru Alanı (ED50, 6 Derece)	Teklif Plan Alanı (ITRF96, 3 Derece)
HES-1	57.763,00	58.100,48
HES-2	58.024,00	58.045,32
HES-3	70.839,00	70.867,22
HES-5	25.364,00	25.376,63

Tablo 1: Orman Ön İzin Alanları Dönüşüm Farklılıkları

11. JEOLJİK-JEOTEKNİK ETÜT

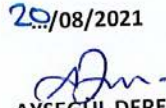
Planlamaya konu alana ilişkin 1/5000 Ölçekli Nazım ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planlarına esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu Muğla Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce 01.09.2021 tarihinde onaylanmıştır.

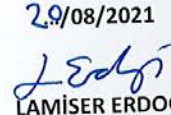
İL	MUĞLA
İLÇE	DALAMAN
BELDE	---
KÖY/MAH	KIZILKAYA
MEVRİİ	---
PAFTA	1/1000 Ölçekli O21-b-13-b-4-b, O21-b-13-b-1-c, O21-b-13-b-4-a, O21-b-13-b-1-d
ADA	---
PARSEL	---
PLAN/RAPOR TÜRÜ - ÖLÇEĞİ	1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu

Rapor içeriğindeki sondaj, laboratuvar, analiz vb. veri ve bilgilerin teknik sorumluluğu müellif/mühendis firmada olmak üzere 28.09.2011 tarih ve 102732 sayılı genelge gereğince, büro ve arazi incelemesi sonucunda uygun bulunmuştur.

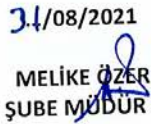
RAPOR İNCELEME KOMİSYONU

20/08/2021

 AYFER KURDU
 (JEOLJİ MÜH.)

20/08/2021

 AYŞEGÜL DEREAGZI
 (JEOLJİ MÜH.)

20/08/2021

 LAMİSER ERDOĞAN
 (JEOFİZİK MÜH.)

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 102 (d) Maddesi ile 28.09.2011 tarih ve 102732 sayılı genelge gereğince onanmıştır.

31/08/2021

 MELİKE ÖZER
 ŞUBE MÜDÜR V.

31/08/2021

 YUSUF SARIKAYA
 İL MÜDÜR YRD. V.

ONAY

 31/08/2021
 ÖMÜR ÖZDİL
 ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRÜ

Görsel 28: Jeolojik Etüt Raporu Onay Sayfası

Bahse konu etüt raporunda söz konusu planlama alanları “**Önleml Alan-2.3**”, “**Önleml Alan-5.3**” ve “**Önleml Alan 5.1**” olarak belirlenen alanlarda yer almaktadır. Bahse konu Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporunda planlama alanına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir;

İnceleme Alanının Yerleşime Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi

İnceleme Alanının Yerleşime Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi

Önleml Alan 2.3 (ÖA-2.3): Önlem Alınabilecek Nitelikte Heyelan ve Kaya Düşmesi (Kompleks Hareket) Sorunlu Alanlar:

İnceleme alanının kuzey ve güney kesimlerindeki zeminin eğim miktarı %20'den fazladır. Bu zeminler için yapılan hesaplamalara göre, elde edilen zemin taşıma gücü değeri ve şişme problemi risk oluşturacak değeri almamaktadır. Bu nedenle inceleme alanında taşıma gücü, şişme ve oturma problemi beklenmemektedir.

İnceleme alanında yer altı suyuna rastlanılmamıştır. Ayrıca iyi bir çevre drenajı sağlanmalı ve yapılaşmalarda uygun kanalizasyon sistemi yapılarak yer altı, yüzey ve atık suların temel ortamıyla temas etmesi önlenmeli ve ortamdaki uzaklaştırılarak yapı temellerine etkisi azaltılmalıdır. İnceleme alanında yapılaşma aşamasında parsel bazında yapılacak zemin etüt çalışmalarında, oturma, zemin büyütmesi v.b. problemlerin detaylı incelenmesi, uygun önlemlerin (radye jeneral temel v.b.) alınması gerekmektedir.

Önleml Alan 5.3 (ÖA-5.3): Yüksek Yeraltı Su Seviyesine, Deniz Suyu Girişimi vb. Sorunlu Alanlar:

İnceleme alanının içerisinden geçmekte olan Dalaman Çayı Batı Anadolu'nun en büyük akarsularından biridir. Akarsu üzerine inşa edilmiş olan hidroelektrik santraller suyun akış hızını kontrol etmesi nedeniyle mevsimsel aşırı yağışların olumsuz etkilerini kısmen yok etmeleri mümkündür. Ancak akarsu üzerine veya kıyılarına hidroelektrik santrale ait gelecekte doğabilecek ihtiyaçlara göre inşa edilmesi planlanan ek binalar hariç konut, işyeri v.b. gibi amaçlarla inşaat faaliyeti yürütülmemelidir.

Önleml Alan 5.1(ÖA-5.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Şişme, Oturma Açısından Sorunlu Alanlar

İnceleme alanında topografik eğimin düzleştiği ve düze yakın yerlerde gözlemlenen alüvyon birim oluşturmaktadır. Bu zeminler için yapılan hesaplamalara göre, elde edilen zemin taşıma gücü değeri ve şişme problemi risk oluşturacak değeri almamaktadır. Bu nedenle inceleme alanında taşıma gücü, şişme ve oturma problemi beklenmemektedir. Ancak çalışma alanı, 1.derecede deprem bölgesi içinde olması ve bu sebep ile öngörülemeyen oturma, şişme, zemin büyütmesi ve taşıma gücü problemleri nedeniyle inceleme alanı Önleml Alanlar: Önlem Alınabilecek Nitelikte Mühendislik Problemleri Açısından Sorunlu Alanlar (ÖA-5.1) olarak değerlendirilmiştir.

İnceleme alanında yer altı suyuna rastlanılmamıştır. Ayrıca iyi bir çevre drenajı sağlanmalı ve yapılaşmalarda uygun kanalizasyon sistemi yapılarak yer altı, yüzey ve atık suların temel ortamıyla temas etmesi önlenmeli ve ortamdaki uzaklaştırılarak yapı temellerine etkisi azaltılmalıdır. İnceleme alanında yapılaşma aşamasında parsel bazında yapılacak zemin

etüt çalışmalarında, oturma, zemin büyümesi v.b. problemlerin detaylı incelenmesi, uygun önlemlerin (radye jeneral temel v.b.) alınması gerekmektedir.

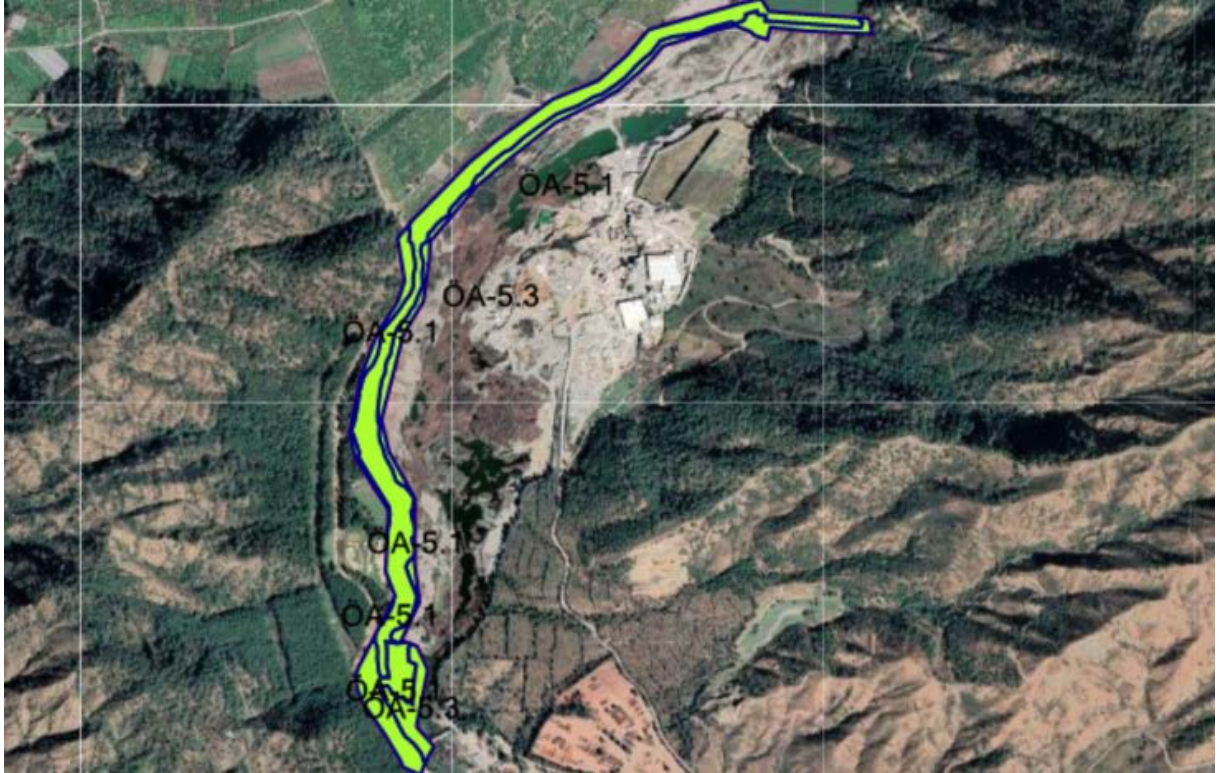
Görsel 29: Yerleşime Uygunluk Haritası (HES-1)

Görsel 30: Yerleşime Uygunluk Haritası (HES-2)

Görsel 31: Yerleşime Uygunluk Haritası (HES-3)

Görsel 32: Yerleşime Uygunluk Haritası (HES-5)

Hidrojeolojik Özellikler

- Yeraltı Suyu Durumu

İnceleme alanında yapılan sondaj çalışması sonucunda yer altı su seviyesine rastlanılmamıştır.

- Yüzeysel Suları

İnceleme alanının içinden Dalaman Çayı geçmektedir. Güneybatı Anadolu Bölümü'nün ve Batı Akdeniz Havzası'nın en büyük akarsuyu olan Dalaman Çayı, 226 km uzunluğundadır. Gölhisar ve Acıpayam Ovaları ile Batı Toroslar'da açtığı dar ve derin vadisini geçtikten sonra çeşitli dere ve çaylarla birleşerek Akdeniz'e dökülür.

- İçme ve Kullanma Suyu

İnceleme alanında içme ve kullanma suyu kullanılmamaktadır.

Doğal Afet Tehlikelerinin Değerlendirilmesi

Deprem Durumu

AFAD tarafından 18.3.2018 tarih ve 30364 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Türkiye Deprem Tehlike Haritası" baz alınmış olup, yapıların projelendirilmesinde 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe giren "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği" esaslarına titizlikle uyulmalıdır.

Kütle Hareketleri

İnceleme alanı ve çevresinde herhangi bir heyelan gözlenmemiştir.

Su Baskını

İnceleme alanında hidroelektrik santrallerin aşırı yağışlarda kapaklarını açması neticesinde su baskını riski oluşabilir. İnceleme alanında çığ riski bulunmamaktadır.

Muğla Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün 19.08.2020 tarih ve E.112754 sayılı yazısında,

"Müdürlüğümüz arşivinde yapılan incelemede; söz konusu alanı kapsayan, 7269 sayılı yasa ve ilgili yönetmelikler gereğince Bakanlar Kurulu veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile alınmış Afete Maruz Bölge kararı bulunmamaktadır." denilmektedir.

12. RESMİ KURUM VE KURULUŞ GÖRÜŞLERİ

Yürürlükteki 3194 sayılı İmar Kanunu ile Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri ve Muğla İli 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonu uyarınca 1/5000 Ölçekli Nazım ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planlarının hazırlanabilmesi için gerekli görülen resmi kurum ve kuruluşların görüşleri sorulmuş olup toplanan görüşler rapor eki sayısal ortamda sunulmaktadır.

13. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ (ÇED)

Planlama alanında kurulu olan tesislere (HES 1, HES 2, HES 3, HES 4 (Onaylı İmar Planı Mevcut) ve HES 5) ilişkin Mülga Çevre Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü'nün **12.06.1998** tarih ve 4644 sayılı yazısı ile "**ÇED Olumlu Belgesi**" verilmiştir.

T.C.

ÇEVRE BAKANLIĞI

Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü

SAYI : B 19 0 ÇED 0 12 00 06/ 1418-4644
KONU : Dalaman HES Tesisleri.

12.11.1986

BEREKET ENERJİ SAN. VE TİC. A.Ş.'NE
Sıraylar Mah. 493. Sok. Mesutbey İşhanı No:33 DENİZLİ

İLGİ: Bereket Enerji A.Ş. adına Aktan Müh. Proj. İnş. San. ve Tic. A.Ş.'nin 09.01.1998 tarih ve bila sayılı yazısı.

Muğla İli, Dalaman İlçesi, Aşağı Dalaman Havzası üzerinde kurulması planlanan HES 1, HES 2, HES 3, HES 4 ve HES 5'ten oluşan Hidroelektrik Santralleri (HES) ile ilgili olarak hazırlanan ve ilgili kayıtlı yazı ekinde Bakanlığımıza sunulan ÇED Raporunun incelenip değerlendirilmesi amacıyla oluşturulan komisyon çalışmalarını 31.03.1998 tarihinde sona ermiştir.

Söz konusu faaliyete ilişkin Nihai ÇED Raporu ve ekleri, inceleme-değerlendirme süreci içerisinde komisyona sunulan bilgi ve belgeler Bakanlığımızca incelenmiş, komisyon üyelerince yapılan değerlendirmeler, 07.02.1993 tarih ve 21489 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliğinin 15. maddesi uyarınca 04.03.1998 tarihinde yörede düzenlenen "Halkın ÇED Sürecine Katılımı Toplantısı"na müteakip mahallinde yapılan tetkikler de dikkate alınarak;

- Nihai ÇED Raporu ve eklerinde taahhüt edilen tüm hususların uyulması, 2872 sayılı Çevre Kanunu'na istinaden yürürlüğe giren;
  - 02.11.1986 tarih ve 19269 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Hava Kalitesinin Korunması",
  - 11.12.1986 tarih ve 19308 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gürültü Kontrolü",
  - 04.09.1988 tarih ve 19919 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Su Kirliliği Kontrolü",
  - 14.03.1991 tarih ve 20814 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Katkı Atıkların Kontrolü",
  - 07.02.1993 tarih ve 21489 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevresel Etki Değerlendirmesi" Yönetmeliklerinde yer alan ilgili hükümlere uyulması,
  - Diğer ilgili kurum ve kuruluşlarca mer'î mevzuat çerçevesinde öngörülen tüm izin ve tedbirlerin alınması;
  - Faaliyet sahibinin her hangi bir nedenle (devir, satış, işletmecilik vb.) değişmesi halinde, Nihai ÇED Raporundaki yükümlülüklerin yeni faaliyet sahibince de aynen kabul ve taahhüt edilmesinin sağlanması.
- kaydıyla anılan faaliyetin gerçekleştirilmesinde Bakanlığımızca sakınca bulunmamaktadır. Bakanlığımız görüşünü belirten bu yazı, 07.02.1993 tarih ve 21489 sayılı ÇED Yönetmeliğinin 10. maddesi gereğince "ÇED Otumlu Belgesi"ne kaim olmak üzere verilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

Dr. Yavuz CABBAR
Bakanın
Genel Müdürü

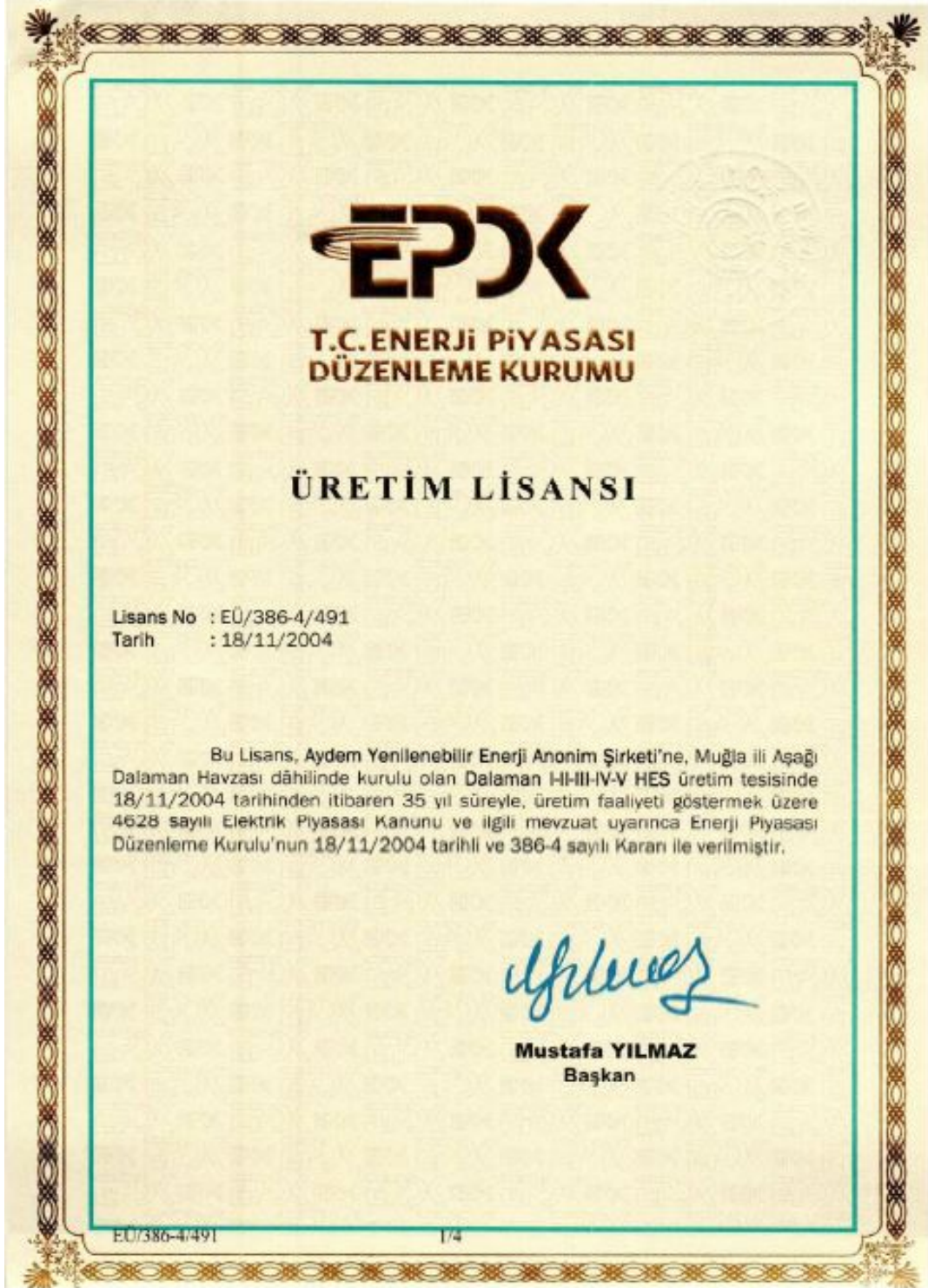
EKLER:
EK-1 Nihai ÇED Raporu (EK konmadı.)
EK-2 Taahhütname (EK konmadı.)
EK-3 Dağıtım Listesi.

Adres : Eskişehir Yolu 8. Km. Bilkent Kavşağı 06100 - ANKARA
Tel : 0 (312) 287 99 63 (3 Hat) Faks : 0 (312) 286 22 71

Görsel 32: ÇED Görüşü

14. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (EPDK) LİSANS

Planlama alanında kurulu olan tesislere ilişkin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'nın **18.11.2004 tarih ve EÜ/386-4/491 Lisans Numarası** ile üretim faaliyetine izin verilmiştir.

Görsel 33: EPDK Üretim Lisansı

ÖZEL HÜKÜMLER

1- Üretim tesisine ilişkin bilgiler

Bu lisans, Aydem Yenilenebilir Enerji Anonim Şirketi'ne ait ve bilgileri aşağıda yer alan Dalaman I-II-III-IV-V Hidroelektrik Santrali üretim tesisleri için verilmiştir:

İli	: Muğla
İlçesi	: Dalaman - Köyceğiz - Ortaca
Bildirim adresi	: Adalet Mah. Hasan Gönüllü Biv. No:15/1 Merkezefendi/DENİZLİ
Tesis tipi	: Kanal tipi
Ünite sayısı	: Dalaman I : 3 adet Dalaman II : 3 adet Dalaman III : 3 adet Dalaman IV : 3 adet Dalaman V : 3 adet
Ünite kurulu güçleri	: Dalaman I : (2685 + 2685 + 2685) kW _n , (2500 + 2500 + 2500) kW _e Dalaman II : (2685 + 2685 + 2685) kW _n , (2500 + 2500 + 2500) kW _e Dalaman III : (2685 + 2685 + 2685) kW _n , (2500 + 2500 + 2500) kW _e Dalaman IV : (2685 + 2685 + 2685) kW _n , (2500 + 2500 + 2500) kW _e Dalaman V : (2685 + 2685 + 2685) kW _n , (2500 + 2500 + 2500) kW _e
Tesis toplamı kurulu güçü	: 40,2 MW _n / 37,5 MW _e
Öngörülen ortalama yıllık üretim miktarı	: 179.079.000 kWh/yıl (Dalaman I-II-III-IV-V toplamı)
: 31,5 kV Dalaman TM	
Tesis tamamlanma süresi	: Dalaman I-II-III-IV-V HES İşletmede Dalaman I HES için 10 Nisan 2005

2- Lisansın yürürlüğe girmesi

Bu lisans, 18/11/2004 tarihinde yürürlüğe girer ve lisans sahibinin bu lisans kapsamındaki hak ve yükümlülükleri, lisansın yürürlük tarihinden itibaren geçerlilik kazanır.

3- Lisansın süresi

Bu lisans, yürürlük tarihinden itibaren 35 yıl süreyle geçerlidir.

EÖ/386-4/491

2/4

Görsel 34: EPDK Üretim Lisansı

4- Tüzel kişilikte yüzde on ve üzerinde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan gerçek ve tüzel kişiler

Doğrudan Pay Sahibi Ortaklar	Pay Oranı (%)
- Aydem Enerji Yatırımları A.Ş.	99,971
Dolaylı Pay Sahibi Ortaklar	Pay Oranı (%)
- Bereket Enerji Grubu A.Ş.	99,971
- Ceyhan SILDANLI	72,680
- Ali YAĞLI	23,795

5- Lisansla yapılan tadiller

Sıra No	Tadilin		Tarihi ve Sayısı
	Kapsamı		
1	Biy No: 1/1 Rst: 2 değişmiştir.		14/04/2009 - 371 (Başkanlık Oluru)
2	Tüzel kişilikte yüzde on ve üzerinde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan gerçek ve tüzel kişiler: Gerçek kişilerin adı ve soyadı Ceyhan SILDANLI % 65,64 (Dolaylı) Ali YAĞLI % 23,17 (Dolaylı) Tüzel kişiliğin ünvanı Elsan A.Ş. % 49,66 (Doğrudan) Tümaş A.Ş. % 49,66 (Doğrudan) değişmiştir.		15/12/2015- 45658 (Başkanlık Oluru)
3	Tüzel kişilikte yüzde on ve üzerinde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan gerçek ve tüzel kişiler: Gerçek kişilerin adı ve soyadı Ceyhan SILDANLI % 72,33 (Dolaylı) Ali YAĞLI % 23,74 (Dolaylı) Tüzel kişiliğin ünvanı Elsan A.Ş. % 49,76 (Doğrudan) Tümaş A.Ş. % 49,76 (Doğrudan) değişmiştir.		22/12/2016 46775 (Başkanlık Oluru)
4	Tüzel kişilikte yüzde on ve üzerinde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan gerçek ve tüzel kişiler: Gerçek kişilerin adı ve soyadı Ceyhan SILDANLI % 72,70 (Dolaylı) Ali YAĞLI % 23,80 (Dolaylı) Tüzel kişiliğin ünvanı Elsan A.Ş. % 43,76 (Doğrudan) Tümaş A.Ş. % 49,76 (Doğrudan) Bereket Enerji Grubu A.Ş. % 93,52 (Dolaylı) değişmiştir.		26/08/2016- 33168 (Başkanlık Oluru)
5	Bildirim adresi : Gazî Mustafa Kemal Bulvarı 15 Mayıs Mahallesi 832 sokak No:2 75. Yıl Esnaf Sarayı Kat:2 DENİZLİ değişmiştir.		09/06/2018 - 22465 (Başkanlık Oluru)
6	Üretim tesisine ilişkin bilgiler		07/01/2020

EÜ/386-4/491

3/4

Görsel 35: EPDK Üretim Lisansı

	Tesis tipi : HES değiştirilmiştir.	784 (Başkanlık Olur'u)
7	Üretim tesisine ilişkin bilgiler Şirket Ünvanı: Bereket Enerji Üretim Anonim Şirketi Bildirim adresi: Asmalıevler Mahallesi Taşgeçit Cad. No:2 Pamukkale/DENİZLİ değiştirilmiştir.	06/02/2020- 7097 (Başkanlık Olur'u)
8	Tüzel kişilikte yüzde on ve üzerinde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan gerçek ve tüzel kişiler: Gerçek kişilerin adı ve soyadı Ceyhan SALDANLI Ali YAĞLI Tüzel kişinin Ünvanı Bereket Enerji Grubu AŞ değiştirilmiştir.	Hisse oranı % 72,680 (Dolaylı) % 23,74 (Dolaylı) Hisse oranı % 99,971 (Doğrudan) 11/02/2020 - 8000 (Başkanlık Olur'u)

EÜ/386-4/491

4/4

Görsel 36: EPDK Üretim Lisansı

15. ULAŞIM VE TRAFİK ETÜT RAPORU

Planlama çalışmalarına altlık olarak kullanılması amacıyla; plan onama sınırı içerisinde yer alan **santral alanının yaratacağı trafik taleplerinin tahmini ve bu trafiğin**

olası etkilerinin belirlenmesi amacıyla detaylı **Ulaşım ve Trafik Etüdü** hazırlanmış olup, rapor ekinde sunulmaktadır.

16. PLAN KARARLARI/GEREKÇELERİ

Bilindiği üzere günümüzde yaşamın var olduğu sürece insanoğlu olarak sürekli enerjiye ihtiyacımız olacaktır. İnsanoğlu, geçmişten günümüze kadar sosyal-kültürel gelişmişlik, çevreye duyarlılık, teknolojik gelişmeler, sürekli gelişen teknik/mühendislik birikimleri ile bir şekilde enerji elde etmeyi başarmıştır. Öncelikli olarak en çok kullanılan enerji türleri petrol, kömür ve doğalgaz olarak bilinmektedir. Fakat bu enerji kaynaklarının tükenebilir olması, belirli bölgelerden elde edilebiliyor olması, nakil maliyetleri, çevre kirlilikleri vb. nedenlerden dolayı bizi alternatif enerji kaynakları bulmaya zorlamıştır.

Hızla gelişen teknoloji ve Ar-Ge çalışmalarıyla güneş panellerinin güneş ışınlarından elde ettiği Güneş Enerjisi, atom çekirdeklerin nükleer reaktörlerde parçalanması ile açığa çıkan Nükleer Enerji, bitki ve hayvan atıklarından elde edilen Biyoenerji, rüzgâr gücünden elde edilen Rüzgâr Enerjisi, her yerde bulunabilmesiyle hidrojenin hammadde olarak kullanıldığı Hidrojen Enerjisi, yeraltı derinliklerinde fay hatlarından ısının buhar ya da sıcak su olarak çıkması/çıkarılması ile Jeotermal Enerji, okyanuslarda suların yüksek ve alçak olduğu zamanlar arasındaki farklardan çıkan enerjinin kullanıldığı Gel-Git Enerjisi, denizlerde rüzgârların etkisiyle oluşan dalgalardan elde edilen Dalga Enerjisi gibi çeşitli alternatif enerji kaynakları ve bu kaynaklardan enerji elde edebilme teknikleri geliştirilmiştir.

Yukarıda belirtilen enerji kaynaklarının hepsinin sıfır risksiz, çok düşük maliyetli, çok yakın zamanda tüm yenilenebilir enerji kaynaklarına alternatif olması beklenmemektedir. Çünkü bahse konu yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji elde etme yöntem ve teknikleri günümüzde hala geliştirilmekte, üretim maliyetlerinin düşürülmesi gibi birtakım çalışmalar yapılmaktadır. Örneğin, nükleer enerji teknolojisi verimli bir enerji kaynağı olmasında rağmen yüksek risklerinden dolayı günümüzde hala tartışılmaktadır. Dere yataklarına kurulan ve suyun doğal akışından faydalanmak suretiyle elde edilen hidroelektrik santraller, bölgede yaşayan habitatı olumsuz etkileyecek şekilde projelendirilmesi de günümüzde tartışma konusudur. Yine rüzgâr türbinlerinin uygun projelendirilmediğinde ses etkilerinden dolayı bölgede yaşayan canlıları olumsuz etkileyebileceği, kuşların göç yollarında tesis edilen türbinlerin de kuş ölümlerinde neden olabileceği tartışma konusudur. Güneş enerjisi panellerinin dahi hatalı projelendirilmesi, kuşların göç yollarında tesis edilmesi, kuş ölümlerine neden olabilmektedir.

Özetle; bahsedildiği üzere hiçbir enerji üretimi sıfır riskli, çok düşük maliyetli, her coğrafyada sürekli kullanılabilir değildir. Hem yenilenebilir hem de fosil yakıt enerji kaynaklarından enerji elde edilmeye çalışıldığında ya çevre kirliliği, kaynak yetersizliği, nakil maliyetleri ya da yüksek teknik donanım, ileri mühendislik, kapsamlı ar-ge çalışmaları gereklilikleri, yüksek maliyet gibi parametreler ortaya çıkmaktadır. Yaşam devamlılığımızın zorunlu olduğu sürece enerjiye de bağımlılığımız zorunlu olacaktır. Önemli olan husus; tüm bu enerji kaynaklarının hangilerinin ne ölçüde kullanılmasının iklim değişiklikleri, sosyal, kültürel, ekonomik, çevresel, teknik açıdan gerekli araştırmaların yapılarak tespit edilmesi, bu doğrultuda da tercih edilmesi olacaktır.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının ülkeler ve devletler açısından oldukça önemli bir konuma geldiği günümüzde bu konuda yapılan çalışmalar da hızlanmış durumdadır. Özellikle son yıllarda ülkemiz enerji sektöründe büyük atılımlar gerçekleştirmekte ve sektörün

iyileştirilmesi adına birçok çalışma yapılmaktadır. Çünkü Türkiye yenilenebilir enerji kaynakları açısından büyük bir potansiyele sahiptir.

Enerji sektörü ülke genelinde olduğu gibi Güney Ege Bölgesi'nde (Aydın, Denizli, Muğla) de kalkınma politikaları açısından oldukça stratejik bir alan niteliğindedir. Bölgedeki sanayi, tarım ve turizm faaliyetlerinin yoğunluğu ve nüfus artışı ile birlikte enerji ihtiyacı yıldan yıla artış göstermektedir. Bölgenin nüfusu ve mevcut ekonomik faaliyetler göz önüne alındığında enerjiye olan ihtiyacın yıl bazında dalgalanmalar gösterse dahi artış göstereceği öngörülmektedir. Bu noktada enerji talebinin sürdürülebilir biçimde karşılanabilmesi için ulusal politikalar ve küresel yönelimlerde de önemli bir yere sahip yenilenebilir enerji kaynaklarından mümkün olan en yüksek ölçüde faydalanılması gereği ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizin de enerjide dışarıya bağımlılığını göz önünde bulundurursak, mevcut yenilenebilir enerji potansiyellerinin, doğru planlama yaklaşımlarıyla, koruma-kullanma dengesi gözetilerek değerlendirilmesi hem ölçek ekonomisi hem de sürdürülebilir bir gelecek için büyük bir önem arz etmektedir.

Yenilenebilir enerji üretim tesislerinden olan Hidroelektrik Santrallerinde (HES), jeneratörlerin dönmesi, düşen suyun enerjisinden faydalanılarak gerçekleştirilir. Bu su doğrudan türbinin kanatlarına çarparak dönüşü sağlar. Elde edilecek elektrik gücü, suyundan faydalanılan nehrin akış hacmine, düşüş yüksekliğine bağlıdır. En uygun hidroelektrik santralleri, yeterli yağmurlarla beslenen ve akış eğimi büyük olan nehirler üzerine kurulur. Nehre yapılacak bir barajla, santralin sürekli çalışması için su biriktirilmiş olur. Barajdan sular cebri borularla türbine taşınır. Kullanılan türbinin türü su yüksekliğiyle yakından ilgilidir. Eğer düşüş yüksekliği 300 metreden büyükse, darbe türbinleri kullanılır. Bu türbin, yüksek hızdaki suyun türbinin dış çevresindeki kepeçlere vurmasıyla döndürülür. Eğer suyun yüksekliği 300 metreden düşükse, reaksiyon türbinleri kullanılır. Bu tip türbinlerde ise suyun yalnız hız enerjisinden değil, basıncından da faydalanılır. Su, türbini 100-200 devir/dakikada çevirdiği için ve buhar türbinleri 3600 devir/dakika çalıştığı için bu türbinlerin düzeni buhar türbinlerinden farklıdır.

Günün belirli saatlerindeki büyük elektrik ihtiyacını karşılamak için, değişik düzene sahip hidroelektrik santraller mevcuttur. Enerjiye talep çok olduğu zaman su üst seviyeden alt seviyeye düşürülerek enerji kazanılır. Enerjiye talep az olduğu zaman, fazla olan enerji ile pompa çalıştırılarak su alt seviyeden üste yükseltilir. Gel-git (med-cezir) olayının büyük olduğu yerlerde bu olaydan faydalanılır. Böyle ilk santral Fransa'da Rance Nehrinde 1966'da 240 MW güçle kurulmuş olup, 24 türbine sahiptir.

Dünyada her on yılda, enerji ihtiyacı yaklaşık olarak 2,5 kat artmaktadır. Buna karşılık ham enerji maddelerinde ise gittikçe bir azalma olmaktadır. Dünyada mevcut olan yer altı enerji kaynaklarından, Petrol ve her türlü maden kömürü ile doğalgaz miktarı ihtiyaç duyulan enerjiyi karşılamak için zamanla yeterli olmayacaktır.

Bundan dolayı mevcut enerji kaynaklarının geliştirilmesi yanında, yeni enerji kaynakları aranmaktadır. Bu kaynaklardan biri de ülkemizde mevcut olan su kaynaklarından en iyi şekilde faydalanmaktır. Mevcut su için bir bedel ödenmemektedir. Ayrıca en cazip tarafı ise zamanla bitme ihtimalinin olmayışıdır. Bu avantajının yanında ilk yatırım maliyetinin çok fazla olması dezavantajıdır. Bu maliyet artışının nedeni ise tamamen suyun toplanması ve faydalı duruma getirilmesi için yapılan, uzun süreli yağış, su, jeolojik çalışmalarıdır.

Bütün bunlara rağmen; ilk yatırım yapıldıktan sonra, kullanılan su için bir masraf yapılmayacağı için üretilen enerjinin maliyeti çok ucuz olmakta ve diğer santrallerle göre de daha uzun ömürlü olmaktadır. Elektrik üretiminin yanında iyi projelendirilmeleri koşullarıyla taşkın ve baskınları önleme, sulama işlerini düzenleme, balıkçılığı geliştirme gibi birçok faydası vardır.

Hidroelektrik santrallerin diğer santrallere göre yakıt masrafları olmaması, yedekte kalsa bile kayıpların yok denecek kadar az olması, veriminin zamanla azalmaması, az sayıda çalışan gerektirmesi, enerjinin birim maliyetinin oldukça az olması, yük değişmelerine çok çabuk uygunluk göstermesi ve bakım ücretlerinin az olup yapısının basit ve sağlam olması gibi pek çok üstünlükleri bulunmaktadır.

Diğer yandan; elektrik enerjisi depo edilemez ama su depo edilerek elektrik dolaylı olarak depo edilebilir. Hidroelektrik santralleri diğer santrallere göre atık madde oluşturmamaktadır. Santral kurulma maliyeti yüksek olmasına karşın işletme maliyetleri çok düşüktür. Oluşan gölet sayesinde kurak iklimin geçerli olduğu yerlerde yağmurun artması ile bitki örtüsünün zenginleşmesi sağlanabilmektedir.

Muğla İli, Köyceğiz, Ortaca ve Dalaman İlçeleri sınırları içerisinde, Dalaman Çayı üzerinde kurulu olan **HES-1, HES-2, HES-3 ve HES-5** Hidroelektrik Santrallerine; eski adıyla Bereket Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, yeni adıyla Aydem Yenilenebilir Enerji Anonim Şirketi adına Mülga Çevre Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü'nün **12.06.1998** tarih ve 4644 sayılı yazısı ile "**ÇED Olumlu Belgesi**" verilmiş olup; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'nun **18.11.2004 tarih ve EÜ/386-4/491 Lisans Numarası** ile üretim faaliyetine izin verilmiştir.

HES-1, 15.07.2005 tarihinde; HES-2, 14.12.2001 tarihinde; HES-3, 02.09.2000 tarihinde; HES-5, 13.12.2001 tarihinde işletmeye açılmış olup tüm tesisler halen faaliyetlerini sürdürmektedir.

HES-5 santralının orman sınırları içerisinde yer alan kısımları ile HES-1, HES-2 ve HES-3 santrallerinin tamamını kapsayan alan; Muğla Orman Bölge Müdürlüğü Dalaman Orman İşletme Müdürlüğü'nün 12.04.2021 tarih ve 884760 sayılı yazı eki 16.02.2021 tarih ve 302521 sayılı **Orman Ön İzin Oluru** ile kiralanmıştır.

Mevcut kodlu yolların, santral sahalarına kadar kullanılmasına ilişkin olarak Muğla Orman Bölge Müdürlüğüne görüş sorulmuş olup, Müdürlüğün **18.01.2022 tarih ve E.3399277 yazılısı sayısında;** "*Aydem Yenilenebilir Enerji A. Ş. adına ön izin verilen hidroelektrik santralleri izin alanlarına bağlantılı İşletme Müdürlüğü yol ağı planlarına göre planlanmış ve mevcut yolların fiili durumundaki hali ile kullanılmasında herhangi bir sakınca bulunmamakta, ancak mevcut olmayan yolların kullanımının talep edilmesi halinde bunun için Bölge Müdürlüğümüzden izin alınması gerekmektedir.*" denilmektedir.

Hava Fotoğrafi 1: HES-1

Hava Fotoğrafi 2: HES-2

Hava Fotoğrafi 3: HES-3

Hava Fotoğrafi 4: HES-5

Mevcut **Hidroelektrik Santrali (HES-1-2-3-5)** bulunan alanların tamamı; 7. Bölümde de bahsedildiği üzere üst ölçekli Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda "**Hidroelektrik Santrali**" kullanımında yer almakta olup, alt ölçekli Muğla İli 25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonunda da **Enerji Üretim-Dağıtım ve Depolama** ile ilgili **5.20.1.3** hükmünde; "*Hidroelektrik Santralleri (HES), Güneş Enerji Santralleri (GES), Rüzgâr Enerji Santralleri (RES), Dalga Enerjisi Santralleri (DES) vb. gibi enerji üretim sahalarında ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem yapılacaktır.*" denilmekte olup; enerji yatırımlarına ilişkin koşullar belirlenmiştir.

Enerji Üretim Alanları ve Enerji İletim Tesislerine ilişkin olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nca "8.22. Enerji Üretim Alanları ve Enerji İletim Tesisleri" hükmünü kapsayan Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Plan Hükümü Değişikliği, 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 102. Maddesi uyarınca 12.04.2022 tarihinde onaylanmıştır. Yapılan düzenleme neticesinde Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının;

"8.22.1. 5346 SAYILI YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİ AMAÇLI KULLANIMINA İLİŞKİN KANUNA UYGUN OLARAK YAPILMASI PLANLANAN YENİLENEBİLİR ENERJİ ÜRETİM TESİSLERİNDE, ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMUNDAN ALINACAK İZİN KAPSAMINDA, ÜLKE VE BÖLGE ÖLÇEĞİNDE YATIRIM KARARI NİTELİĞİ TAŞIYAN **HİDROELEKTRİK SANTRALLERDE KURULU GÜCÜ 10 MW, RÜZGAR ENERJİ SANTRALLERİNDE TÜRBİN SAYISI 20 ADET VE ÜZERİNDE VEYA KURULU GÜCÜ 50 MW, BİYOKÜTLE ENERJİ SANTRALLERİNDE KURULU GÜCÜ 10 MW, JEOTERMAL ENERJİ SANTRALLERİNDE ISIL KAPASİTESİ 20 MW, GÜNEŞ ENERJİ SANTRALLERİNDE PROJE ALANI 20 HEKTAR VEYA KURULU GÜCÜ 10 MW VE ÜZERİ TESİSLER İÇİN ÇEVRE DÜZENİ PLANINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI ZORUNLUDUR. KURULU GÜCÜ BU DEĞERLERİN ALTINDAKİ PROJELERDE İMAR PLANI SÜREÇLERİ, BU PLANDA BELİRLENEN KRİTERLERE UYGUN OLARAK İLGİLİ İDARESİNCE SONUÇLANDIRILIR." denilmektedir.**

"8.22.2. ..6831 SAYILI "ORMAN KANUNU" KAPSAMINDA KALAN ALANLARDAKİ YATIRIMLARIN GEREKLİ İZİNLER ALINARAK ÖNCELİKLİ OLARAK ORMAN NİTELİĞİNİ KAYBETMİŞ ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRİLMESİ ESASTIR.." denilmektedir.

Üst ölçekli onaylı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı/Değişikliği'nde "**Hidroelektrik Santrali**" kullanımında yer alan alanda; Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin; **Mekânsal planlama kademeleri ve ilişkileri** başlıklı 6. maddesi "**MADDE 6 - .. (2) Mekânsal planlar, plan kademelenmesine uygun olarak hazırlanır. Her plan, planlar arası kademeli birliktelik ilkesi uyarınca yürürlükteki üst kademe planların kararlarına uygun olmak, raporu ile bütün oluşturmak ve bir alt kademedeki planı yönlendirmek zorundadır.**" hükmü doğrultusunda alt ölçekli imar planı çalışmaları yapılmak istenmektedir.

Sonuç olarak;

ÇED Olumlu Belgesi, EPDK Üretim Lisansı, Orman Ön İzin Oluru, üst ölçekli Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Hükümleri ile Muğla İli 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonu ve Hükümleri, güncel Kurum ve Kuruluş Görüşleri ile ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak; bahse konu orman ön izin sınırları dahilinde, **kurulu ve halen faaliyetlerini sürdürmekte olan 4 adet Hidroelektrik**

Santralin (HES-1-2-3-5) Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Üretim Tesisi Alanı (Hidroelektrik Santrali-HES-1-2-3-5), Regülatör Alanı ve Servis Yolu Amaçlı 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı yapılması düşünülmektedir.

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin Ek-1d Uygulama İmar Planı Gösterimleri ve Ek-1e Detay Kataloğu uyarınca; 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı teklifinde santrallerin Regülatör kısmı; "Regülatör Alanı", diğer teknik yapı ve kullanımların olduğu kısımlar ise Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Üretim Tesisi Alanı (Hidroelektrik Santrali) olarak düzenlenmiştir.

Bununla birlikte, Plan Onama Sınırı içerisinde yer alan Gölet ve Dalaman Çayının, 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Paftalarında "Enerji Üretim Alanı" içerisinde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Üretim Tesisi Alanı (Hidroelektrik Santrali) olarak gösterimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğüne DSİ Genel Müdürlüğü 21. Bölge Müdürlüğü'ne görüş sorulmuş, DSİ 21. Bölge Müdürlüğü'nün 07.07.2022 tarih ve 2457874 sayılı yazısında "*..planlama alanı sınırı içerisinde Gölet ve Dalaman Çayının imar planı paftalarında Enerji Üretim Alanı içerisinde gösterilmesinin bir sorun teşkil etmeyeceği mütalaa edilmektedir.*" denilmektedir.

Santral sahası içerisinde yer alan Regülatör Yapılarının tamamı, 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı teklifinde "**Regülatör Alanı**" olarak gösterilmiştir. Santral sahalarının Regülatör Yapısı haricindeki kalan kısımları ise (*santral binası, şalt binası, idari yapı ve diğer teknik yapılar vb.*) "**Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Üretim Tesisi Alanı**" olarak düzenlenmiş olup, bu alanlarda yapılaşma koşulları, tesislerin teknik yükseklik özellikleri de dikkate alınarak;

1. Regülatör Alanları;

1.1. Hes-1 Regülatörü İçin,

1.1.1. Emsal: 1.00,

1.1.2. Y_{ençok}: 9.00 Metre,

1.2. Hes-2 Regülatörü İçin,

1.2.1. Emsal: 1.00,

1.2.2. Y_{ençok}: 12.50 Metre,

1.3. Hes-3 Regülatörü İçin,

1.3.1. Emsal: 1.00,

1.3.2. Y_{ençok}: 12.00 Metre,

1.4. Hes-5 Regülatörü İçin,

1.4.1. Emsal: 1.00,

1.4.2. Y_{ençok}: 10.00 Metre,

2. Santral Alanları;

2.1. Hes-1 Santral Alanı İçin,

2.1.1. Emsal: 0.20,

2.1.2. Y_{ençok}: 20.00 Metre, (İdari Tesis Binaları İçin Y_{ençok}: 7.50 Metre),

2.2. Hes-2 Santral Alanı İçin,

2.2.1. Emsal: 0.20,

2.2.2. Y_{ençok}: 22.50 Metre, (İdari Tesis Binaları İçin Y_{ençok}: 7.50 Metre),

2.3. Hes-3 Santral Alanı İçin,

2.3.1. Emsal: 0.20,

2.3.2. Y_{ençok}: 22.50 Metre, (İdari Tesis Binaları İçin Y_{ençok}: 7.50 Metre),

2.4. Hes-5 Santral Alanı İçin,

2.4.1.1. Güney Kısımında,

- 2.4.1.1.1. Emsal: 0.20,
 2.4.1.1.2. Y_{ençok}: 23.50 Metre, (İdari Tesis Binaları İçin Y_{ençok}: 7.50 Metre),
 2.4.1.2. Kuzey Kısımında,
 2.4.1.2.1. Emsal: 0.20
 2.4.1.2.2. Y_{ençok}: 7.50 Metre,

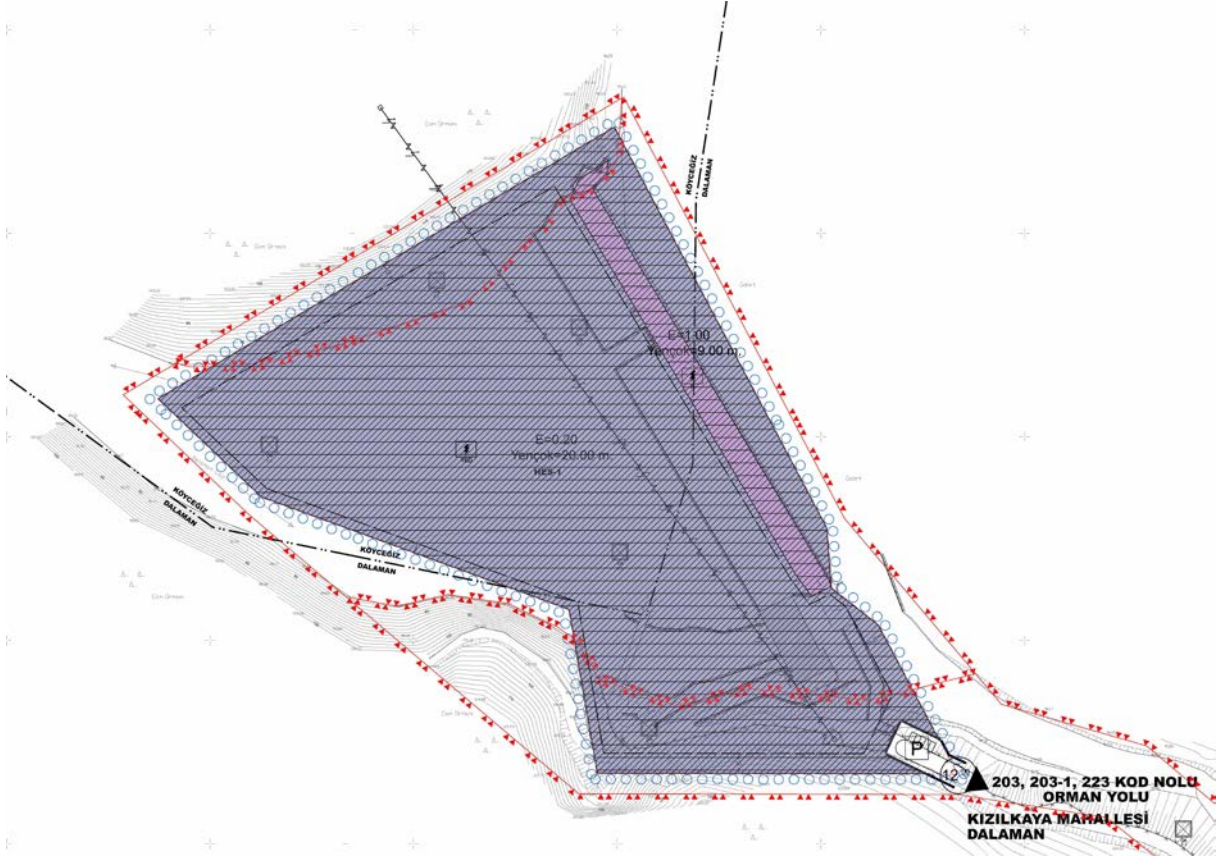
Santral alanlarına ulaşım bağlantısının sağlanabilmesi amacıyla 12 metre genişliğinde taşıt yolu ve “Genel Otopark Alanı düzenlemeleri yapılmıştır. HES-5 tesisi için kanalın her iki yönünden de 5 metre genişliğinde servis yolu önerilmiştir.

Bahse konu kamusal otopark alanları, Otopark Yönetmeliği'nin 4. Maddesinin (n) bendi kapsamında değerlendirilmek üzere Muğla Büyükşehir Belediye Başkanlığı Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME)'nde görüşülmüş, yapılan değerlendirme sonucunda 19.10.2021 tarih ve 2021/7-291 sayılı Karar ile uygun bulunmuştur. Söz konusu Karar örneği, açıklama raporu ekinde sunulmaktadır.

Tesislere ilişkin toplam kurulu güç ve arazi kullanım dağılımları aşağıda verilmiştir;

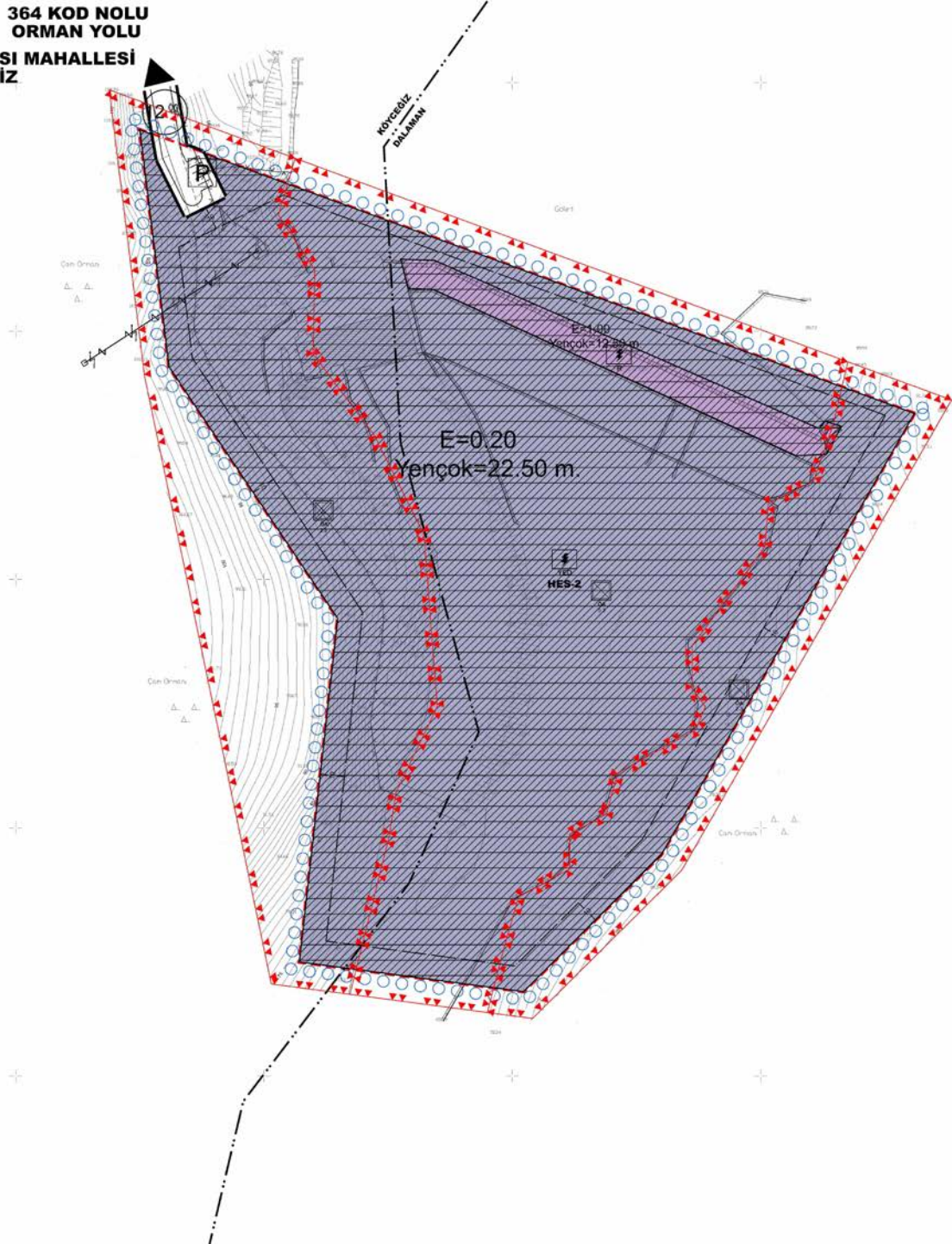
Kullanım	Alan (m ²)				
	HES-1	HES-2	HES-3	HES-5	Toplam
Kurulu Güç (MW)	7.5	7.5	7.5	7.5	30
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Üretim Tesisi Alanı	54.170,47	55.161,07	66.193,11	17.053,31	192.577,96
Regülatör Alanı	3.123,36	2.391,77	4.095,67	4.807,02	14.417,82
Su Yüzeyi (Santral Kanalı)	-	-	-	59.901,87	59.901,87
Yol ve Genel Otopark Alanı	491,62	492,48	578,44	27.897,99	29.460,53
Toplam Alan	57.785,45	58.045,32	70.867,22	109.660,19	296.358,18

Tablo 2: Alan Kullanım Dağılımı

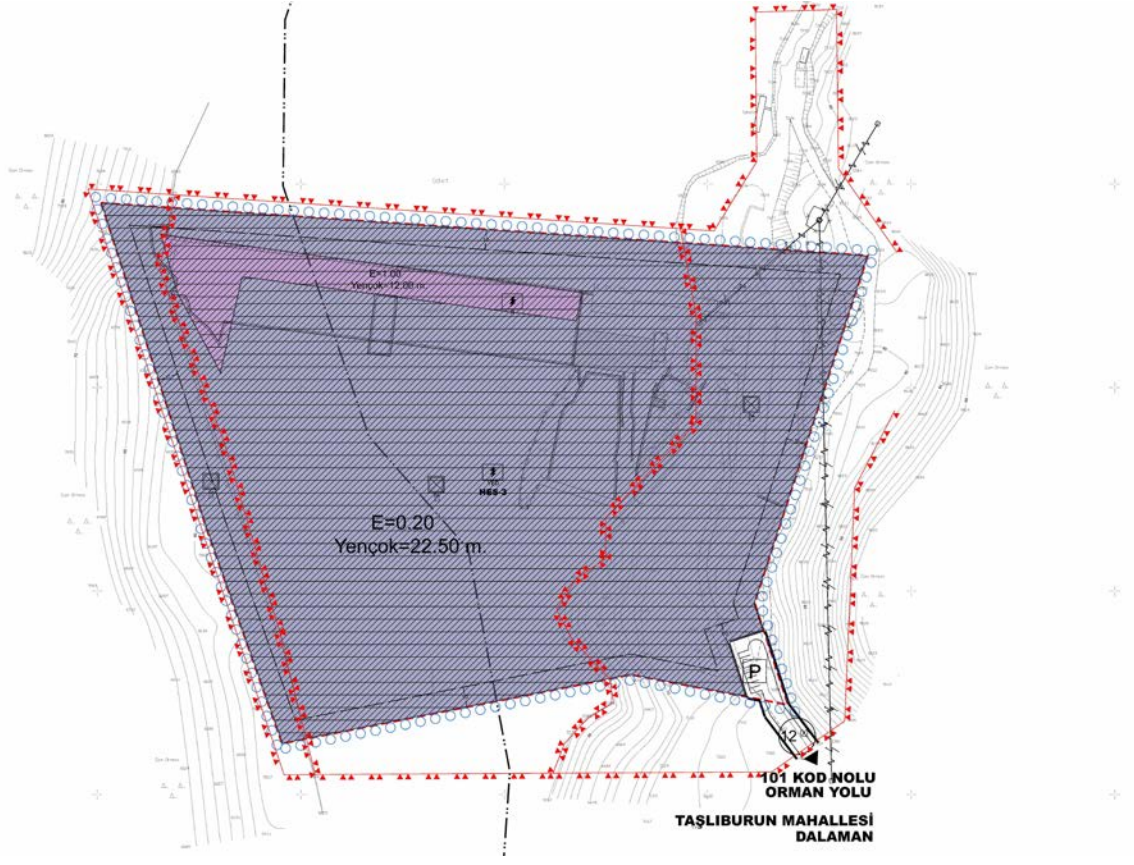

Görsel 37: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-1)

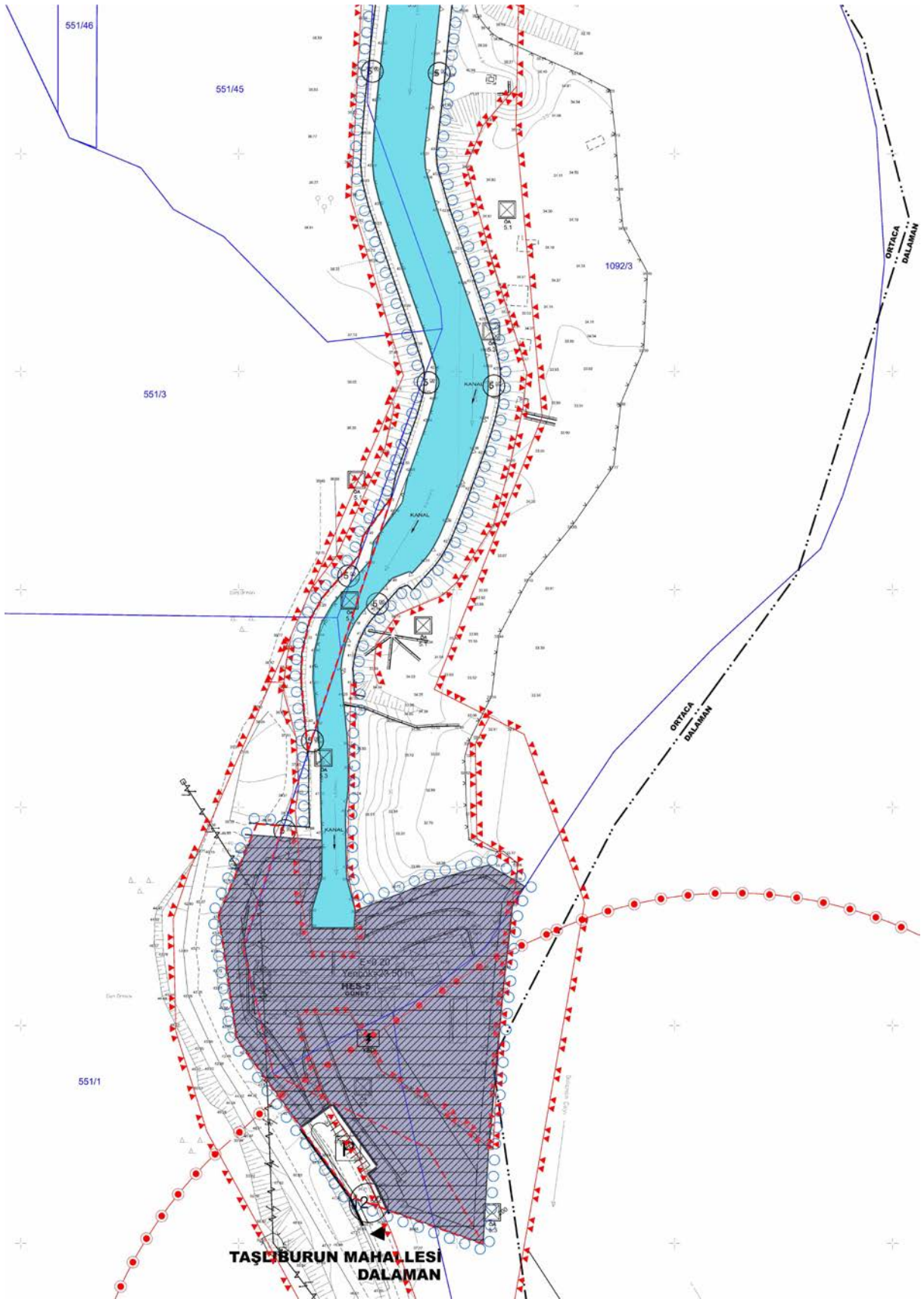
364 KOD NOLU
ORMAN YOLU
BEYOBASI MAHALLESİ
KÖYCEĞİZ

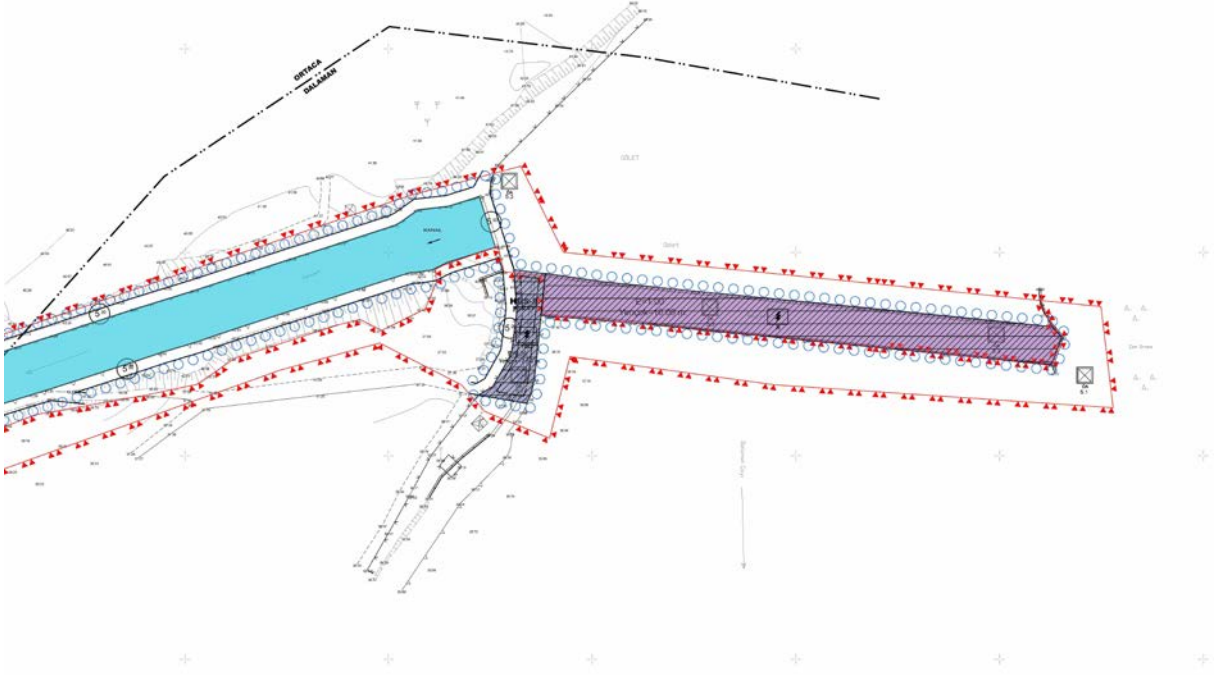
Görsel 38: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-2)

Görsel 39: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-3)

Görsel 40: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-5-Santral)

Görsel 41: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Teklifi (HES-5-Regülatör)

17. SONUÇ

Onaylı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Hükümleri, Muğla İli 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonu ve Hükümleri, 3194 sayılı İmar Kanunu, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile ilgili diğer Yönetmelik hükümlerine ve şehircilik ilke ve standartlarına, ÇED Olumlu Belgesine, EPDK Üretim Lisansına, Orman Ön İzin Oluruna ve güncel Kurum ve Kuruluş Görüşlerine uygun olarak; **kurulu ve halen faaliyetlerini sürdürmekte olan Hidroelektrik Santrallerin (HES—1-2-3-5) İş bu Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Üretim Tesisi Alanı (Hidroelektrik Santrali-HES-5), Regülatör Alanı ve Servis Yolu Amaçlı 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı** açıklama raporu hazırlanmıştır.

Ali Özden GÜRBÜZ
Şehir Plancısı (İ.T.Ü.)
Tel: 0.252.212 53 13
Gsm: 0.532. 296 29 69